

Ladonja

VJERSKI INFORMATIVNO-KULTURNI LIST | 12/335 | GODINA XXXII | CIJENA 8 KN

PROSINAC 2013.

**Čestit Božić i sretna
nova 2014. godina!**

BEATIFIKACIJA MIROSLAVA BULEŠIĆA
PULA, 28. 9. 2013.

Poštovani čitatelji,

pred nama je Božić, blagdan Isusova rođenja. I ove smo se godine nastojali i molitvom i dobrom djelima, kako i priliči, pripremiti za ovaj blagdan. Ujedno smo se približili kraju još jedne kalendarske godine, a to je uvijek prigoda da se osvrnemo i još jednom prisjetimo važnih događaja u 2013. g. U godini koja je na izmaku svjedočili smo izboru novog Sv. Oca, pape Franje. Doživjeli smo to kao velik znak da Bog doista vodi svoju Crkvu. Za sve nas, koji se smatramo vjernicima i katolicima, taj je događaj ulio novu nadu i optimizam u naš svagdašnji vjerski život.

Drugi, za nas veoma važan događaj, bio je proglašenje blaženim Miroslava Bulešića u pulskoj Areni 28. rujna. Možda ovoga trenutka nismo u potpunosti svjesni veličine i važnosti tih događaja. Pa ipak, valja se potruditi da spomenuti događaji ne ostanu prisutni u našem sjećanju samo kao lijepi trenutci, već bi bilo dobro da to bude trajno nadahnuće za naš kršćanski život. Gledajući jednostavnost, neposrednost i vedrinu Sv. Oca, pokušajmo i mi u svom

svagdašnjem djelovanju s više dobrote i strpljivosti živjeti svoj život u zajedništvu sa svima koje nam je Bog povjerio. A da to nije uvijek lako, u to smo se mogli i nedavno uvjeriti. Stvarnost referenduma za obitelj, kojemu smo svjedočili, potvrđuje da je i danas potrebno hrabro svjedočiti istine vjere i onda kada to nije moderno ili kada govore da smo zaostali i da živimo u nekom prošlom vremenu. Zar nisu tako govorili i u vrijeme Miroslava Bulešića? Stoga njegova beatifikacija nije tek jedan bljesak pobjede istine nad laži, odnosno ljubavi nad mržnjom, već je to povrh svega primjer koji treba slijediti. Sve je to i te kako valjan razlog da i ove božićne blagdane ne doživljavamo samo kao priliku za slavlje radi slavlja. Blagdan je Isusova rođenja puno više od toga. Mi zahvaljujemo Bogu za dar utjelovljenja. Zahvaljujemo Bogu da nam je po svome sinu Isusu Kristu vratio dostojanstvo Božjih sinova i kćeri. U stvarnosti to znači da smo kao ljudi po Isusovu utjelovljenju vrijedni Božje ljubavi i onda kada smo ostavljeni sami sa

VILIM GRBAC

svojim mukama, i onda kada ne susrećemo poštovanje i razumijevanje kod drugih ili pak kada zbog kriza današnjega vremena osjećamo da nismo nikome potrebni ili da nismo nikome važni. Radi toga je istinska poruka Božića u ovom trenutku naše stvarnosti potrebnija nego ikad. Danas smo pozvani biti glasnici te radosne vijesti da je Bog iz ljubavi prema nama postao jedan od nas. Ako smo toga svjesni, onda će i božićna radost biti utemeljena i imati pravi smisao. To će biti razlog više da i u novu godinu zakoračimo s nadom i vjerom. Ta nuda, kako kaže sv. Pavao, ne postiđuje, već oplemenjuje svakoga tko je ima. U tom duhu, poštovani čitatelji Ladonje, u ime uredništva i suradnika svima vama i svima vašima želim čestit Božić i blagoslovljenu novu 2014. godinu.

IMPRESUM

Pokrenuo Antun Hek, od lipnja do listopada 1972. listić – prilog obiteljskog časopisa Kana, samostalno izlazi od Božića 1981.

Osnivač:

Biskupski ordinarijat Porečke i Pulsko biskupije

Glavni urednik: Vilim Grbac**Zamjenik glavnog urednika:** Željko Mrak

Uredništvo: Blaž Bošnjaković, Ana Cvitan, Vilim Grbac, Ilija Jakovljević, Tomislav Milohanić, Željko Mrak

Adresa uredništva:

Dobrilina 6, 52000 Pazin, tel: 052/624-863, ladonja@biskupija-porecko-pulska.hr

List izlazi 12 puta godišnje**Grafičko oblikovanje i priprema:** David Ivić**Tiskar/Nakladnik:**

Josip Turčinović d.o.o., Pazin

Žiro račun: 2380006-1147003243**Devizni račun**

ESB: CHR22 70010000-09166144

IBAN: HR7324020061100107336

UDK ISSN

282 : 379.8

ISSN 1330-5018**Naslovница:**

Više od 10.000 ljudi na pokopu fra Zvjezdana Linića

SAMOBOR: Nakon cijelonoćnog bdjenja na kojem se okupilo više tisuća ljudi, vjernici su i u prijepodnevnim satima u srijedu 11. prosinca molili uz ljes fra Zvjezdana Linića u franjevačkoj crkvi Uznesenja BDM u Samoboru. U rano poslije podne misu zadušnicu predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. Među brojnim koncelebrantima bili su i franjevački provincijali, kao i predsjednik Hrvatske konferencije viših redovnih poglavara o. Vinko Mamić, OCD. Izražavajući sućut Provinciji i rodbini, kardinal je istaknuo kako je fra Zvjezdan mnoge doveo k Bogu, ali je i povezivao ljudе, dodajući kako zajedništvo na posljednjem ispraćaju fra Zvjezdana

govori sve o tome kakav je čovjek koji je blizu Bogu. Kao zagrebački nadbiskup zahvaljujem Bogu za sve dobro koje je fra Zvjezdan činio u zagrebačkoj Crkvi, kao i u cijelom Božjem narodu, rekao je kardinal. Fra Željko Železnjak, provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, kojog je pripadao i fra Zvjezdan, u homiliji je rekao kako uz zemne ostatke, svatko na svoj način prebire uspomene na pokojnika, ali ujedno prebiremo i misli. U ovom času oprštaju, dok mi franjevcu tugujemo zbog gubitka svoga brata koji nas je napustio, a još nam je trebao, dok vi brojni

njegovi prijatelji žalite za Zvjezdanovim osmjehom i blizinom, razmišljajmo o našemu bratu i u svjetlu Božje riječi. Podsjecajući na životni put fra Zvjezdana, koji se završio u subotu 7. prosinca, na Marijin dan u trodnevnički BDM Bezgrešne koju je volio i častio, provincijal je istaknuo kako je fra Zvjezdan bio posebno nadaren svećenik i franjevac.

U svojoj bolesti prije nekoliko mjeseci rekao je "Od Gospodina primam i svoju bolest kao dar, i kao mogućnost da tako svjedočim. Prihvatom od Gospodina zdravlje i umor i bolesti i smrt sve se to pretvara u milost Božju", podsjetio je provincijal te naglasio da kada više nije mogao biti fizički povezan s vjernicima, njegova je povezanost s ljudima bila putem SMS poruka, preko kojih ih je duhovno hranio i hrabrio. Provincijal je naveo i riječi jedne od tih poruka, u kojoj ističe da je Božja svemoć u praštanju te da je "važnije živjeti u miru s Bogom, uživati u njegovoj blizini, pa čak biti bolestan, nego zdrav lutati daleko od njega. Nije Bog poslao svoga Sina na svijet da izlječi sve bolesti, niti je Gospodin trpio da svu budemo lijepi i zdravi, već da se uspostavi zajedništvo u ljubavi Boga i čovjeka".

Po završetku mise, poslužitelji Kuće susreta Tabor iznijeli su ljes iz crkve, a potom se procesija s oko 300 svećenika, redovnika i redovnica uputila na samoborsko groblje gdje je ljes uz pjesmu "Bliže, o Bože moj" položen u franjevačku grobnicu. Od fra Zvjezdana se uime kolega iz generacije oprostio fra Emanuel Hoško. Zvjezdan nas je volio i mi smo voljeli njega, onda i učimo od njega. Trebamo ići Zvjezdanovim putem blagog, jasnog, ljubaznog i životom potvrđenog djelovanja po programu nove evangelizacije, rekao je fra Hoško.

Riječ oproštaja izrekao je i samoborski gradonačelnik Krešo Beljak, podsjetivši kako je fra Zvjezdan Linić godine 2011. proglašen počasnim građaninom Samobora, a sugrađani su ga doživjeli kao poniznog, skromnog i dobrog čovjeka puna ljubavi. Na misi zadušnici i pogrebnim obredima okupilo se više od deset tisuća vjernika. (IKA/L)

Božićna čestitka biskupa Dražena Kutleše

Draga braćo i sestre,
kao svake godine, tako i ove
dolazi Božić i božićni blagdani.
Možda bi bilo dobro zapitati se kako bi
smogli na nov način živjeti ovaj drevni
i dragi blagdan? Kako doživjeti i osmisliti
novi Božić koji nam dolazi?

Božić je drevni kršćanski blagdan u kojem većinom, posljednjih godina, sudjelujemo samo u tradicionalnim ritualima i običajima: razglednice, pokloni, obiteljski objedi, jaslice, božićno stablo, obilazak rodbine, prisutnost na božićnim misama. Od srca čestitam svima onima koji mogu ove božićne blagdane živjeti na tradicionalan, miran i ugodan način. No, svjestan sam da ovi dani, pogotovo u posljednje vrijeme, često u mnogima izazivaju tjeskobu u potrazi za stvarima koje trebaju darovati, za vrijeme koje trebaju provesti s obitelji, da ne zaborave nikoga kome trebaju poslati čestitke. Osim toga, ne bismo smjeli izgubiti iz vida sve oskudniji obiteljski proračun u ovim teškim vremenima. Mislim na one koji su u finansijskim poteškoćama, na one koji su bolesni, na one koji su sami i nemaju nikoga kome će nešto darovati ili od koga primiti neki dar ili neku dobru želju. Ovi su dani sigurno puni radosti i veselja, ali za mnoge ljude mogu biti i jesu trenutci tuge jer nemaju nikoga s kim bi mogli podijeliti božićni ručak ili možda pate zbog osobe koja je nedavno preminula. Moleći, pitam se s pouzdanjem u Božju providnost, je li moguće živjeti ovaj drevni blagdan na novi način, mogu li se provesti ovi dani u prijateljskom ozračju i radosti? Može li Mali

Bog - Božić ukloniti ovaj veo tuge koji zamagljuje živote, darovati mir svim potrebnima? Mislim da prava novost božićnih blagdana nisu novi pokloni, fantastične zabave, egzotična putovanja. Sve nas to previše ograničava. Vanjske novosti nemaju dug vijek trajanja i brzo prolaze, ne ostavljaju trajni trag.

Istinske su novosti moguće, ali one nisu izvan nas, one su u našim dubokim vjerskim osjećajima koji nisu površni nego proživljeni u susretu s Božićem i dobrom ljudima. Zbog tog iskustva moramo stvoriti novi pogled na ljude oko sebe, vidjeti u njima nešto drugo, nešto lijepo. Trebamo gledati stvari kroz svjetlo osmijeha, a ne tuge, kroz koji se vidi nešto lijepo i u onim osobama i stvarima koje prije uopće nismo primjećivali, nego ih tek primijetimo kad ih više nema. Trebamo otvoriti svoje sebične ruke kako bismo mogli darovati malo više ljudske topline onima koji su tužni. Božić nas potiče da stojimo поред onoga koji je sam kako bismo s njim mogli podijeliti i uljepšati mu trenutke samoće i osamljenosti. Ovim malim gestama i pažnjama možemo napraviti nešto novo od onog drevnog i ritualnog Božića. Jednostavna srca znaju i predlažu novosti i sposobna su za radost, kao što se dogodilo i s betlehemske pastirima, u noći Isusova rođenja, kada im andeo reče: "Evo, javljam vam blagovijest, veliku radost... danas vam se rodio Spasitelj – Krist, Gospodin." (Lk 2,10-11) I njihova se srca napuniše radošću. Ovdje je projekt novog

čovjeka, koji zna kako prihvati blagu i novu vijest, Evandelje. Sadašnja nas kriza obvezuje da ponovno preispitamo i svoju sebičnost i svoje poštjenje. Očito trebamo postaviti nova pravila kako bismo pronašli nove oblike predanosti, gradili na pozitivnim iskustvima i odbacili ona negativna. Očito ništa ne možemo bez temeljnog obraćenja i istinskog ljudskog poštjenja. Kriza nam na taj način postaje prigoda za osobno preispitivanje: koliko sam doprinio da bi netko mogao spokojno blagovati Božić ili koliko sam toga lošeg učinio da ga mnogi provode u neimaštini i tuzi? U duhu povjerenja preostaje nam suočiti se najprije sa sobom, a tek onda s drugim problemima koje proživljavamo u svojoj Domovini. Božić nas poziva da iskoristimo ove ključne trenutke kako bismo prihvatile nove načine razmišljanja i promijenili svoj, pa onda i kolektivni način življenja, kako na društvenom i ekonomskom, tako još više na moralnom području. Isus je rođen kao siromašno dijete u Betlehemu da nam pokaže bogatstvo vjere, koja rađa nadu i traži darežljivu ljubav prema onima koji su u potrebi. Neka nam Božić daruje novu Blagu Vrijest koja će svim ljudima dobre volje donijeti sreću i blagoslov, a na poseban način potrebnim obiteljima, djeci, bolesnima i onima koji žive u samoći. Sretan i blagoslovlen Božić!

Postreferendumski ispit savjesti

LUKA PRANJIĆ

Više od mjesec dana vodeći hrvatski mediji sustavno su pokušavali na izuzetno nametljiv način, embargom na objektivnu informaciju i podizanjem vatrozida pred svima koji od njih drugačije misle, "reformirati" i prosvijetliti "primitivne" i "beščutne" savijesti obmanutih "katoličkih plebejaca". Kažem plebejaca jer, kako su isti mediji uporno i neobjektivno predstavljali, građani, intelektualci, istaknute ličnosti i kulturnjaci glasaju protiv. Svatko tko imalo vrijedi u ovom društvu glasa protiv! Glas protiv bio je, prema hrvatskoj vodećoj eliti, isključiv uvjet da bi se nekoga moglo svrstati u netom spomenute časne kategorije. Glas protiv činio je od umjetnika istaknutog umjetnika, od liječnika istaknutog liječnika, od pisca istaknutog pisca i od profesora istaknutog profesora. A što s onima koji nisu dobili od Jutarnjeg lista ili HRT-a titulu "istaknutosti"? Trebaju li se oni nečega sramiti?

Voajeri koji zaviruju u tuđe krevete i brane drugima da se vole

Da, tako smo okarakterizirani. No, jesmo li zaista takvi? Imamo li doista pravo odlučivati o nečemu toliko intimnom kao što je brak, odnosno, jesmo li smjeli svojim glasovima, koji su doveli do pozitivnog ishoda referenduma, ograničiti prava drugih, založivši se za svoje pravo (ne mislim o pravu na brak već na referendum!)? Ljubav je intimna stvar, nju nitko nikome ne brani, ali ne i brak koji je pravno gledajući društvena ustanova s pravnim učincima, regulirana državnim zakonima i propisima, odnosno, res publica – javna stvar,

te utoliko društvo odlučuje o onome što brak jest i što predstavlja! Osobna odluka, slobodan izbor i pravo pojedinca može biti samo u tome hoće li, ako mu zakon to dopušta, "primjeniti" pravni realitet braka na svoj suživot ili vezu s nekim. A što se referenduma tiče, on uvijek ograničava nečja prava, kao uostalom i demokracija uopće. Jedini sustav koji poštuje baš svačija prava jest anarhizam. Sjetimo se samo posljednjeg referendumu održanog u Republici Hrvatskoj (tada još socijalističkoj): većina koja je odlučila da Hrvatska napusti zajednicu država koje su sačinjavale tadašnju Jugoslaviju, uskratila je pravo manjini koja je željela, i po sebi imala pravo, ostati u toj republičkoj asocijaciji.

Totalitaristi koji ne poštjuju prava manjina

Da, i to su rekli o nama. No, osnovna ljudska prava zajamčena su homoseksualnim osobama baš kao i svima ostalima. Pravo na brak nije osnovno ljudsko pravo, ono je pravo koje država i njeni zakoni nekome omogućuju, a drugome uskraćuju; pravo na brak nemaju maloljetne osobe, bliski krvni srodnici, osobe lišene radne sposobnosti ili nesposobne za rasuđivanje, udovice koje se ne žele odreći mirovine poreminulog bračnog druga te osobe istoga spola. Činjenica je da svi, nažalost, ne mogu imati sva prava. Kao što sam već jednom pisao, cijela priča oko referendumu temelji se na jednostavnom nastojanju da se institucija braka "brendira", zaštiti, kao civilizacijski "proizvod" i u tome nema, a i ne može biti, ništa loše. Zastrašivanje javnosti od strane medija da bi uvođenje "monstruoze" definicije braka kao zajednice žene i muškarca u Ustav moglo imati

fatalne, kobne i kataklizmičke posljedice za društvo, ravno je djelomičnom ludilu, odnosno, potpunoj gluposti.

Smiju li oni koji su glasali za pristupiti pričestii?

Budući da mediji, uz svesrdnu pomoć mnogih onih raznoraznih "istaknutih", prema predreferendumskim anketama, ipak nisu uspjeli, svojim napisima, izjavama i patetičnim pričama o uspješnim znanstvenicima, ekonomistima i liječnicima homoseksualne orijentacije (koji, eto, žive i rade u inozemstvu, ali bi se odmah, da je Hrvatska tolerantnija država, vratili u domovinu i prijavili na burzu rada) uvjeriti zatucane i nazadne "plebejce" da promijene svoj totalitarni i nedemokratski stav, zaigrali su lukavo na posljednju i jako moćnu kartu: probuditi u katolika osjećaj krivnje i samoprijekora. Pozivajući se cinički na kršćansko milosrđe, na Papine riječi izvadene iz konteksta, pa i na samog Gospoda Isukrsta, selektivno i fragmentarno primjenjujući kršćanski ethos, nastojali su nas uvjeriti da smo loši katolici ako budemo glasali za. Kad je stvar već bila gotova, posljednji očajnički krik "građana koji glasaju protiv"izašao je iz usta "istaknutog" socio-antropo-etnologa, istarskog sina, Sandija Blagonića. Taj je uljudeni znanstvenik, nazvavši one koji su glasali za neodgojenima i neobrazovanim, bezovočno uvrijedio milijun hrvatskih građana. Po drugi put nastradaše jadni Tinjači i Križanci! Već su dobili od "istaknutog" Sandija jednu lekciju kao "ladri" i kradljivci stoke pa eto im sada i druge, kad ih je skoro 70 % glasalo za! E, nema pršuta za Sandija!

Poruke referenduma

JOSIP GRBAC

Rezultati referenduma o ustavnoj definiciji braka poručili su nekoliko bitnih poruka koje ne bi trebalo olako ispustiti iz vida. Poruke su važne za cijelokupno hrvatsko društvo, ali pogotovo za nositelje političke vlasti u Hrvatskoj. Čini se da te poruke nitko nije pokušao ni shvatiti, a kamoli prihvati. Ono što iznenađuje prosvjetnog građanina nije sam rezultat referenduma, koji je uostalom kristalno jasan. Iznenađuje grčevito i ustrajno guranje glave u pijesak, kako vodećih medija u Hrvatskoj, tako i obnašatelja političke vlasti u Hrvatskoj.

(Ne)demokracija u Hrvatskoj?

Prva je poruka svakako ona koja kaže kako u Hrvatskoj ne postoji spremnost, kako u medijima, tako u politici, prihvatići sve tekovine demokracije. Referendumsko je izjašnjavanje najizravniji izraz demokracije. Nije čudno da se u Švicarskoj, koju se zaista ne može nazvati nedemokratskom, o gotovo svim važnim pitanjima provodi referendum. Svaka će vlast koja nagnije totalitarizmu pokušati stoga što je prije moguće učiniti dvije stvari: stvoriti jednoumne medije i onemogućiti referendum. Nešto se slično događa danas u Hrvatskoj. Iako smo po istim pravilima izlazili na referendum o ulasku u Europsku uniju i sada na referendum o definiciji braka, stavovi kako medija, tako politike bili su sasvim oprečni. Ovaj je zadnji dirnuo u ideologiju vladajuće "kaste", od onoga prvoga se očekivalo da joj donese koristi. Onaj prvi, iako je tek mali broj građana izišao glasovati, nazvali smo festivalom demokracije, ovaj sada proglašen je korak unazad u mračni srednji vijek. Pa neka netko kaže da u Hrvatskoj posljednjih godina uživamo blagodati demokracije!

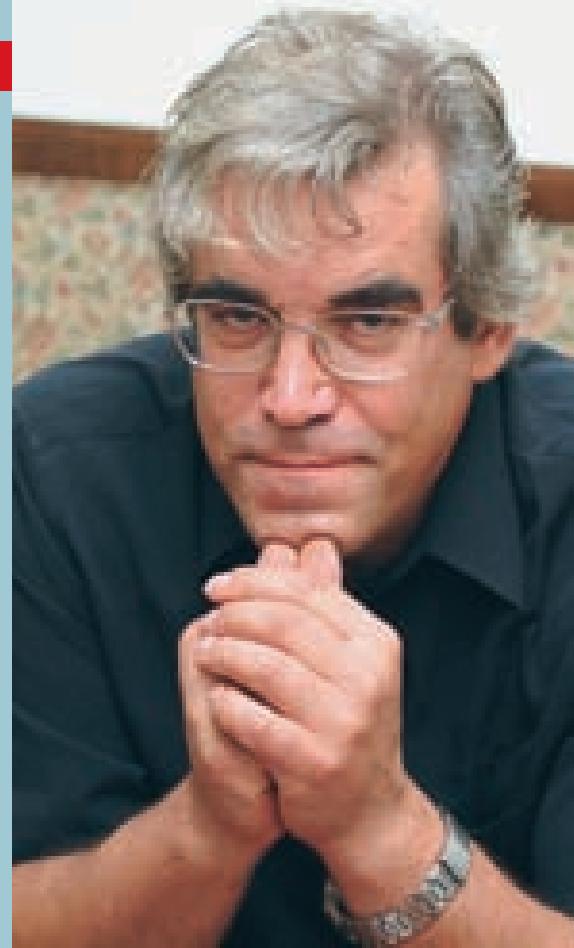
(Ne)ovisni mediji?

Druga je poruka još jasnija. Gotovo da više i ne postoji neki relevantan, neovisan i donekle objektivan medij u Hrvatskoj. Od HTV-a nadalje svi "pušu u isti rog".

Tako da tragikomično zvuči naziv "objektivni i neovisni" koji neki mediji nose na naslovnicu. Moglo se očekivati da će neka glasila jasno zauzeti stav o pitanju o kome se odlučivalo. I to i ne bi trebalo smetati. I glasila imaju svoj nazor na svijet, društvo, politiku. No, nije dostojno jednog ozbiljnog medija, iako zastupa jednu stranu, onu drugu sustavno sotonizirati, danima i tjednima, ili, u najboljem slučaju, sustavno ignorirati. To više nema veze ni s objektivnošću ni s ozbiljnošću, a pogotovo nema veze s profesionalizmom. Možda je razlog u tome što većina novinara nije nikada čula da postoji neka elementarna novinarska etika. Nisu to čuli ni vlasnici medija. To što su kod ovog referendumu doživjeli poraz, jer nisu svojim upornim jednoumljem uspjeli uvjeriti narod, ne mora ih smetati. I onako u Hrvatskoj ima još dosta "žutila" i senzacionalizma koji se mogu dobro prodavati, a to im je svima ipak najvažnije.

(Ne)civilno društvo?

Treća je poruka da u Hrvatskoj ne postoji istinsko civilno društvo. Civilno društvo po definiciji mora biti neka vrsta alternative političkoj vlasti. To čini tako što će pokušati u neke udruge objediniti što je moguće više ljudi kako bi svojom brojnošću i glasnoćom ili nametnulo politici neke teme od velike važnosti za građane ili ispravljalo neke važne političke odluke. Zato sve udruge ozbiljnog civilnog društva nastoje pod svaku cijenu ostati donekle neovisne o državnoj potpori. U Hrvatskoj nije tako. U Hrvatskoj postoji sva sila malih udruga koje možemo slobodno nazvati interesnim grupama. Prvi im je cilj zajašiti na državni proračun iz kojega dobivaju silan novac, potom poslušno dje-lovati onako kako im nalaže politika koja raspolaže proračunom i konačno ostvariti vlastite interese. Pitanja, problemi i teme većine građana nisu im zanimljivi. Da to građani sve više prepoznaju, dokazuje činjenica kako je danas u Hrvatskoj izuzet-

no mali postotak građana koji su članovi neke udruge tzv. civilnog društva. Tako da većina udruga postoji, hrani se porezom svih građana, a predstavljaju sami sebe i onoga tko ih plaća. Ni njih ne brine poraz koji su doživjeli na referendumu. Proračun im je ionako siguran.

(Ne)narodna politika?

Svi su se političari jasno izjasnili prije referendumu. Svi su stali na jednu stranu. Možda je to njihovo pravo, iako bi se od vodećih političara očekivalo malo više susdržljivosti. Ono što je pak najzanimljivije u cijeloj toj priči jest činjenica da se uporno ne želi priznati kako u Hrvatskoj postoji jedna većina građana koja o pitanju postavljenom na referendumu različito misli od načina kako ga shvaća politika. Svaka bi se ozbiljna politika trebala ozbiljno upitati koga to ona predstavlja. Tu je barem aktualna hrvatska politička vlast dosljedna. Nakon referendumu o ulasku u EU nije ju nimalo brinulo zašto je tako malo ljudi izišlo na glasovanje. Nakon nedavnog referendumu nimalo ju ne zanima kako misli većina hrvatskih građana. I onda i sada sve završava jednim veoma prozirnim trikom: tezom kako onih 70 % ili 75 % građana koji nisu izišli na birališta "očito" podržavaju staljilišta vladajućih, tj. nisu izišli na referendum o ulasku u EU jer se s ulaskom slažu, a sada nisu izišli jer su bili "protiv" referendumu! Pametnije dosta, zar ne? Pitanje je samo jedno: kome takva politika služi?

Isus, Davidov sin

✉ NIKOLA MLADINEO

Svetujemo blagdan Božića, rođenja našega Gospodina Isusa Krista, otajstvo Njegova utjelovljenja u vremenu i prostoru, kada On, pravi Bog, istobitan Ocu, postaje potpuno čovjekom. Liturgija Božića prema starom crkvenom običaju predviđa četiri euharistijska slavlja: misu bdijenja, polnoćke, zornicu i dnevnu misu. Ovdje želimo posebnu pozornost svrnuti na Evandelje koje donosi ona prva misa, često ispuštena u pastoralnom rasporedu. Radi se o Isusovu rodoslovju onako kako ga predstavlja Matej (Mt 1,1-17). To je možda dio Evangelača čiji duboki smisao većini vjernika često ostaje potpuno skrivenim, možda baš zbog tog dugog nabranjanja neobičnih imena koja nismo navikli čuti u našoj svakidašnjici. Usprkos tome, ovaj slijed osoba govori o dubokom otajstvu povijesti spasenja. Da bi nas spasio, Bog se htio učiniti dijelom jednog naroda, Izraela, kojemu se objavljuje kao obećani Mesija, sin Davidov, naviješten od proroka i iščekivan od pravednika.

No, svakako se činjenica da je Isus sin Davidov ne tiče samo tadašnjeg židovskog puka jer i mi smo kao pogani bili pricijepljeni ovoj pitomoj maslini te smo postali dionicima svih obećanja danih praocima. Zato Isusovo rodoslovje ne može biti samo puki popis imena. Budući da je evanđeoski tekst, on nosi poruku spasenja i za nas danas, udaljene dvije tisuće godine od povijesnog rođenja Isusova. Prije svega, ovaj je tekst pun skrivenih poruka koje itekako imaju mnogo toga za reći i nama modernim ljudima, samo je potrebno ući u neke načine izražavanja svojstvene židovskim

učiteljima kakav je bio i evanđelist Matej. Kao prvo, on je pažljivo rasporedio Isusovo rodoslovje u tri velike grupe po četrnaest naraštaja. Zbog tog broja čak je namjerno izostavio neka imena. Zašto je to učinio? U židovskoj egzegezi broj četrnaest ima posebno značenje. To je zbroj brojčane vrijednosti hebrejskih slova koja se nalaze u imenu David: "d", "w", "d", četiri plus šest plus četiri, jednako četrnaest. To označuje da je Isus tri puta David, savršeni potomak Davidov po tijelu, prorokovani Mesija iz njegove loze, vrhunac svih Božjih obećanja.

Drugi su ključ ovog rodoslovlja četiri ženska imena u njemu sadržana: Tamara, Rahaba, Ruta i Bat-Šeba. Pogledajmo tko su te žene u Bibliji. Tamara je bila nevjesta Jude, jednog od dvanaest Jakovljevih sinova. Budući da je bila udovica i bez djece, a Juda nije htio da, prema drevnom pravu Izraela, mlađi brat podigne sjeme starijem, ona se preruši u bludnicu te podje s Judom s kojim je začela blizance Peresa i Zeraha (usp. Post 38,1-30). Rahaba je bila jerihonska bludnica koja je primila Jošuine uhode i sakrila ih pred svojim sugrađanima. Zbog toga je bila pošteđena u osvajanju Jerihona, a prema kasnijoj židovskoj predaji udala se za samog Jošuu (usp. Jš 2,1-15; 6,17). Ruta je bila moapkinja, iz naroda iz kojeg prema Mojsijevu zakonu nitko nije mogao postati dijelom izraelskog naroda. Prateći svoju svekrvu Noemi, ona napušta svoj rod i svoje bogove te dolazi u Betlehem, k Bogu Izraelovu. Poslušna Noeminu savjetu, riskira svoj dobar glas i posjećuje Boaza noću na gumnu. On je potom uzima za ženu i ona mu rađa Obeda, oca Jišaja kojemu će se roditi David (usp. Rut 4,17).

Bat-Šeba je bila žena Urije Hetita s kojom je David počinio preljub i dao prijevarom ubiti njezina muža. Dijete koje je tom prilikom začeto umrlo je, no postavši Davidova žena, rodila mu je sina Salomona koji će ga naslijediti na prijestolju (usp. 2Sam 11,1-27).

Ove četiri žene nose višestruku poruku koju ćemo ukratko protumačiti. Sve su strankinje, a vezale su se uz Davidovo rodoslovje putem nekog odnosa koji nije bio sasvim redovan, bilo da se radilo o prijevari, grijehu preljuba ili zabranjenom prelasku iz jednog naroda k drugome. Međutim, one su svojim činima osigurale sebi naslov pravednih i vjernih žena. Tako je bludnica Rahaba navedena kao uzor vjere plodne djelima (Heb 11,31; Jak 2,25), Tamara je nazvana pravednom (Post 38,26), Ruta je pohvaljena zbog svoje vjernosti (Rut 2,11-12; 3,10), a Bat-Šeba posreduje za Salomonovo okrunjenje kao Davidova nasljednika (1Kr 1,28-35). Zbog toga one predstavljaju usporednu sliku četiriju majki Izraela: Sare, Rebeke, Rahele i Lee. No, mnogo više od toga one su pralikovi Crkve, koja je sabrana iz poganskih naroda, grešna otkupljena Kristovom krvlju, spašena po vjeri i uvijek posreduje za svoju djecu. Povijest padova i podizanja, grijeha i milosti, kojom je prošarano rodoslovje Isusa Krista tako rasvjetljuje i daje smisao i našoj povijesti. Stoga se o rođenju Kristovu možemo obradovati videći da nas Bog nije ostavio same u lutanjima našeg života, već je sišao u našu stvarnost da nas potraži i spasi te iznova privede putu spasenja.

Proslavljen blagdan sv. Maura

Učetvrtak 21. studenoga u porečkoj prvostolnoj crkvi, Eufrazijevoj bazilici, svećano je proslavljen blagdan sv. Maura, biskupa i mučenika, zaštitnika Grada Poreča i Porečke biskupije. Misno slavlje predvodio je krčki biskup Valter Župan, a koncelebrirali su riječki nadbiskup i metropolita Ivan Devčić, gospičko-senjski biskup Mile Bogović, biskup domaćin Dražen Kutleša, umirovljeni biskupi Ivan Milovan i Metod Pirih, kanonici prvostolnog kaptola sv. Maura, dekani te tridesetak svećenika. U prepunoj Bazilici misi su, uz brojne žitelje Poreča i okolice, nazočili istarski župan Valter Flego, porečki gradonačelnik Edi Štifanić sa suradnicima te predstavnici vojske i policije. U prigodnoj propovijedi, govoreći o sv. Mauru, mons. Župan je pojasnio kako su prvi kršćani one koji su dali život za vjeru nazivali martiri, što na grčkom znači svjedoci, svjedoci Božje ljubavi u životu čovjeka. Udaljavanje čovjeka od Boga osnova je svakoga zla, a upravo se to događa kada se u središte stavlja čovjek i kada si čovjek dopušta zadiranje u naravne zakone jer tada zbivanja nemaju granice i dovode do zla neslučenih razmjera. Svaki je novi život dar, naglasio je nadalje mons. Župan, i svatko je pozvan oploditi svoj život na dobrobit drugih. Spomenuvši aktualnu problematiku zaštite obitelji, Propovjednik je naglasio: "Normalno prirodno stanište novoga života jest obitelj, zato jer tu čovjek raste u ljubavi; nema bez ljubavi ništa. To je novina kršćanstva, Isus Krist je ljubav donio na zemlju, no ta je riječ danas izgubila svoj izvorni smisao, ali bez te Božje ljubavi koja je s neba došla na zemlju, nema ništa, nitko ne može bez ljubavi živjeti." Iako na drugačiji način od sv. Maura, i sukladno današnjim okolnostima, Isus od nas traži da svjedočimo svoju vjeru, a to možemo samo ukoliko smo sazreli na putu vjere jer vjera samo iz tradicije ne daje argumente koji mogu poduprijeti svjedočenje za Isusa. Današnji blagdan pred nas stavlja pitanje i izazov izgradnje naše vjere. Kršćanstvo nije samo niz lijepih svečanosti, kršćanstvo je život, i svoje kršćanstvo treba svjedočiti upravo svojim životom, pa tako i prvog prosinca, zaključio je biskup Župan. Na kraju misnoga slavlja, a prije zaključnih zahvala sudionicima, mons. Kutleša je izrazio zahvalnost naslovniku Biskupije što je svojim životom i svjedočanstvom ostavio trag na ovim prostorima. „Sv. Mauro je šansu koja mu je dana u životu iskoristio da posvjedoči za Krista; nedavno smo slavili beatifikaciju svećenika koji je živio život svjestan da mu je od Boga darovan pa ga je stoga za Boga i za vjeru i predao; on je iskoristio svoju šansu, i nas danas ovaj blagdan zove da u svojim životnim okolnostima iskoristimo šansu, da svojim djelima posvjedočimo svoju vjeru“, zaključio je biskup Kutleša. (L/G.K.)

POHRANA RELIKVIJA BL. MIROSLAVA

VODNJAN Biskup se u miru mons. Ivan Milovan početkom srpnja zanimalo kako nabaviti mikroklimatsku škrinju kakve su nabavljene za sveta tijela u Vodnjanu. Odlučeno je, naime, krvlju natopljeni talar, jastuk i komad zidne žbuke bl. Miroslava Bulešića trajno čuvati u specijalnoj komori. Zato su 10. srpnja u Svetvinčenat došli vlasnik tvornice laboratorijske opreme iz Slovenije Anton Kambić i stručnjak za mikroklimatske uvjete Denis Vokić iz Dubrovnika. U nazočnosti su biskupa mons. Milovana, župnika Rikarda Lekaja i svećenika Marijana Jelenića uzete mjere i zaključen dogovor. Oni su odlučili navedene predmete prije trajne pohrane sterilizirati. Vlč. Ilija Jakovljević, Marijan Jelenić i Denis Vokić zatražili su 12. rujna uslugu sterilizacije u Institutu Ruđer Bošković u Zagrebu. U Restauratorskom zavodu Hrvatske u Zagrebu savjetovali su se kako ospobiti vrlo oštećeni talar za izlaganje. Talar je, prema stručnom savjetu, obnovljen u sakristiji u Vodnjanu. Na ospobljavanju talara radili su tridesetak sati Miroslav Jemrić, krojačica Marija Morosin i župnik Jelenić. Sigurnosna je škrinja dopremljena 18. rujna i postavljena iza glavnog oltara na željezni stalak. Predmete su u škrinju položili biskup Milovan, svećenici Jelenić, I. Jakovljević i novi svetvinčentski župnik Darko Zgrablić. Škrinja je osvijetljena specijalnim svjetlom s mogućnošću reguliranja i opremljena automatskim čitačima za nutarnju kontrolu. Zatvorili su je Antun Kambić i Duško Parijan. Škrinja je tako projektirana te se može servisirati izvana bez nutarnjeg reprogramiranja. Vrijek je trajanja neograničen. Uz škrinju su svijetleći natpis, vidljivi u polusjeni: „*Uz tvoju milost i ako me Ti učiniš dostojnjim, ne bojim se mučeništva, već ga žudim. Neka bude volja twoja!*“ i s desne je strane tumač: „*Tragovi krvii na talaru, jastuku i sobnoj žbuci svećenika mučenika Miroslava Bulešića, 24. kolovoza 1947.*“ Marijan Jelenić je od okrvavljenog jastuka odrezao komadić platna i uz pomoć Miroslava Jemrića umetnuo ga u novi relikvijar, koji je u Milanu nabavio rovinjski župnik vlč. Milan Zgrablić. Za naredna pokoljenja označen je uobičajenim latinskim natpisom: „*Ex Lino Sanguine maculato Beati Miroslavi Bulešić Pr M, XXIV Aug. MCMXLVII - Od Platna natopljenog krvlju Blaženog Miroslava Bulešića Svećenika Mučenika, 24. kolovoza 1947.*“ Dosadašnji posjetiocima imaju samo riječi divljenja i zahvalnosti što mogu proći uz tragove mučeničke krvi. (Marijan Jelenić)

Susreti zborova u Porečkoj i Pulskoj biskupiji

Pazinski dekanat

Sudjelovalo devet zborova, oko 210 pjevača

Upazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole, u nedjelju 17. studenoga 2013. održan je susret liturgijskih zborova Pazinskog dekanata. Misno slavlje predvodio je župnik domaćin, pazinski dekan preč. Mladen Matika, a susret je vodio pročelnik Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu preč. Rudolf Koraca.

Prvi se na smotri predstavio Župni zbor iz Starog Pazina marijanskom pjesmom „U slavu Majke Božje“ te božićnom pjesmom nedavno preminulog istarskog kompozitora Nella Milottija „Tebi koj silazis“. Uslijedio je nastup Župnog zabora iz Motovuna pjesmama „Tebe pojem“ i „Sveti Stjepane“. Zbor iz Kašćerge uveo je slušatelje u vrijeme adventa pjesmom „Zlatnih krila“, a Župni zbor iz Berma predstavio se pjesmama „Aleluja“ i „Klanjam ti se smjerno“. Zbor iz Rakotula ove je godine prvi put nastupio na smotri, a kao zborovođa doveo ih je mladi župnik vlč. Josip Peteh. Župni zbor iz Trviža predstavio se maestralnom izvedbom Milottijeve „Zvjezdno mora“, a tom su prigodom prvi put, kao hommage obilježavanju Verdijeve godine, izveli njegovu poznatu ariju „Vapensiero“. Župni zbor iz Kringe otpjevao je „Pjevajte Gospodu“ i „Klanjam ti se smjerno“, a pjevači zabora iz Sv. Petra u Šumi predstavili su se ove godine pjesmama „Nek klikće svijet od radosti“ i „Ave Maris Stella“. Posljednji je nastupio Župni zbor iz Žminja „Alelujom“ nepoznatog autora te Franckovom pjesmom „Panis Angelicus“, pri čemu su solističke dijelove otpjevale Snježana Kmet i Tina Galant.

Susret je zaključen zahvalama koje je preč. Koraca uputio svim pjevačima i župniku domaćinu na gostoprimgstvu te zajedničkom izvedbom svih sudionika „Budi hvaljeno“.

Pulski dekanat

Na smotri zborova Pulskog dekanata nastupilo 12 zborova, oko 250 pjevača

U subotu 16. studenoga 2013., u pulskom samostanu sv. Franje Asiškog održana je smotra liturgijskih zborova Pulskog dekanata. Susret je započeo misnim slavljem koje je predvodio p. Bernardin Filinić. Nakon misnog slavlja uslijedili su pojedinačni nastupi zborova. Prvi su nastupili domaćini, Zbor mladih sv. Franje izvedbom dviju kompozicija Bruna Krajcara: obradom psalma „U tebe se Gospodine, uzdam,“ te provodni motiv beatifikacije Miroslava Bulešića „Svjedok vjere“, a nakon njih Zbor župe sv. Pavla na Vidikovcu pjesmama „Na gozbu kralja Jaganca“ i marijanskom pjesmom „Rajska kruno“. Zbor župne crkve Gospe od Mora izveo je pjesmu „Palmina grano“ vrativši tako sve prisutne još jednom za trenutak na velebno slavlje beatifikacije. Župni zbor sv. Ivana Krstitelja obratio se svome nebeskom zaštitniku otpjevavši pjesmu „Himan sv. Ivanu Krstitelju“. Župni zbor sv. Angeze iz Medulina pjesmom „Klanjamoti se, Kraljiću“ donio je ugodač najljepšeg vremena liturgijske godine, a jednako tako nakon njih i župni zbor katedralne župe Uznesenja BDM obradom napjeva Iva-

na Matetića Ronjgova „Porodil sej' Kralj nebeski“. Župni zbor sv. Josipa ove se godine predstavio šansonom „Da te samo dotaknem“. Još jedna potvrda u prilog činjenici da se sve više ponovno otkrivaju stari pučki crkveni napjevi jest i nastup Župnog zabora Krista Spasitelja iz naselja Veli Vrh koji je izveo „Gospodine“, „Svet“ i „Jaganje“ iz stare mise iz Juršića, sela u okolici Vodnjana. Župni zbor sv. Margarete iz Štinjana istaknuo se izvedbom duhovne pjesme „Moje nebo“ uz klavirsku pratnju. Župni zbor župe sv. Antuna potvrdio je svoje glazbene dosege zahtjevnim kompozicijama „Uđite s hvalama“ i Schubertovim „Svet“, a isto tako i Župni zbor iz Fažane pjesmama „Velik je Gospod Bog“ i „Pelikane nježni“. Svojevrsno ovogodišnje otkriće i prava glazbena iskra susreta bio je nastup pjevača Vokalne grupe Katedrale koji su sve naznačene oduševili dvjema izvedbama: staroslavenskom misom Albe Vidakovića te Franckovom „Panis Angelicus“. Na kraju susreta okupljenima se obratio generalni vikar Biskupije, ujedno i župnik pulske katedralne župe mons. Vilim Grbac koji je izrazio zahvalnost pročelniku Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu preč. Rudolfu Koraci, koji već dugi niz godina organizira smotre zborova po dekanatima. Mons. Grbac je napose zahvalio svim okupljenim pjevačima na njihovu trudu u zalaganju da svojim pjevanjem učine liturgijska slavlja ljepšima i uzvišenijima. No, župni zborovi, osim skupine ljudi koji lijepo pjevaju, moraju biti prije svega zajednice čiji se članovi međusobno poštuju, kako bi svaki dolazak na probu zabora bio i radost jer u takvom okruženju doista vrijedi i izreka „tko pjeva dvostruko moli“. Generalni vikar je zahvalio i Samostanu sv. Franje na čelu s gvardijanom p. Đurom Vuradinom, gdje se već više godina održavaju smotre zborova. Susret je završen zdušnim zajedničkim pjevanjem „Budi hvaljeno“, a večer je nastavljen druženjem svih sudionika u klaustru samostana.

Porečki i Rovinjsko-kanfanarski dekanat

Ove godine nastupila 64 zbora, 1250 pjevača

Unedjelju 24. studenoga 2013. šestom ovogodišnjom smotrom završeni su dekanatski susreti župnih zborova u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Na posljednjoj smotri, u kanfanarskoj župnoj crkvi sv. Silvestra predstavili su se pjevači Porečkog i Rovinjsko-kanfanarskog dekanata. Susret je započeo klanjanjem koje je predvodio domaći kanfanarski župnik Izidor Sekicki, a glazbeno animirao kanfanarski zbor. Uslijedili su pojedinačni nastupi zborova. Sudjelovalo je 8 zborova, sveukupno oko 200 pjevača. Prvi se predstavio zbor iz Vrsara marijanskom pjesmom „Lijepa si, Marijo“ te pjesmom „Aleluja“ Vladana Vuletinu. Grkokatolički napjev „Hvalite Gospoda“ i obradu psalma 31 „U tebe se, Gospodine, uzdam“ izveo je rovinjski župni zbor. Župni zbor Ritošin Brig „Sveti Vital“ otpjevao je „Zdravo, Marijo“ te „Moj Isus“. Združeni zbor Sveta Marija na Krasu i Kaštel, zbog sprječenosti nisu nastupali u Umaško-optaljskom dekanatu, pa su se priključili zadnjem susretu pjesmama „O Vergine purissima“ i „Čuj vruću molbu“. Župni zbor iz Funtane izveo je Schubertov „Svet si, Bože“ i „Iznad naših se poljana“, a župni zbor iz Bulešićeve rodne župe Svetvinčenat otpjevao je „Kao Marija“ i „Uzmi kruh“. Katedralni zbor iz Poreča predstavio se pjesmama „Bliže,

o Bože moj“ i „Tebe Boga hvalimo“. Posljednji su nastupili domaćini, kanfanarski zbor, pjesmama „Pjevajte Gospodinu“ i „Klanjam Ti se smjerno“. Sve smotre, tako i ovu, vodio je pročelnik dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu preč. Rudolf Koraca, a na kraju smotre iznio je kratak osvrt na sve ovogodišnje susrete te na stanje liturgijskog pjevanja u Biskupiji. „Kao i svake godine, održan je susret zborova na šest mjesta, veći dekanati sami, a manji dekanati po dva zajedno. Nastupila su 64 zbora, 1250 pjevača, 11 zborova više nego prošle godine i 150 pjevača više. Te smotre zborova održavaju se već 18 godina. Početci su bili slabi, no iz godine u godinu broj sudionika raste i može se reći da je to jedan projekt u Biskupiji koji je jako lijepo zaživio. Ljudi se javljaju, žele organizirati susret u svojim mjestima i gotovo da nema župe u Biskupiji koja nema župni zbor. Ljudi se trude, vježbaju, izmjenjuju notne materijale, pjevanje se jako popravilo. Postigli smo svoj cilj, a dijelom je tome tako i stoga jer ne budujemo, to je jedno druženje; želimo zahvaliti Bogu za dar pjevanja, moliti sv. Ceciliju da nas hrabri na tom putu. Želimo zahvaliti pjevačima koji se toliko odriču i žrtvuju svoje vrijeme kako bi što kvalitetnije pjevali. Ove se godine osjetio velik napredak, vjerojatno je i beatifikacija Miroslava Bulešića ljudi potakla na veći glazbeni angažman. Napose mi je draga što se pojavljuje puno mladih zborovoda i orguljaša što je lijepa nada za budućnost“, rekao je preč. Koraca. (Gordana Krizman)

Misa i klanjanje za novu akademsku godinu

PULA U četvrtak 14. studenoga 2013. godine, o blagdanu sv. Nikole Tavelića, porečki i pulski biskup Dražen Kutleša predvodio je, na poziv rektora pulskog Sveučilišta Jurja Dobrile, svečano misno slavlje za novu akademsku godinu. Misi je u crkvi sv. Franje Asiškog u Puli nazočio rektor Sveučilišta prof. dr. Alfio Barbieri, dio djelatnika Sveučilišta i studenti. Koncelebrirali su kancelar Biskupije preč. Sergije Jelenić i gvardijan domaćin fra Đuro Vuradin. U uvodnom je pozdravu Biskup naglasio kako tu misu želi prikazati za studente i da njihov studij bude slava Bogu jer danas se, dajući posebnu važnost znanju, često zanemaruje odgoj. U svojoj homiliji Biskup se u više navrata osvrnuo na evanđeosku prispolobu iz pročitanog evanđelja, o susretu Isusa i bogatog mladića. Mladić je, kako to mlađi česti znaju biti, oduševljen Isusovim naučavanjem, no Isus ga upozorava te poziva da promisli jer odluka o življenu Isusova nauka, o življenu vjere, nije samo početno oduševljenje, ta odluka donosi realnost kršćanske vjere koja ponekad može značiti i patnju. Nadalje, oni koji podučavaju mlađe naraštaje, pozvani su također i pravilno ih odgajati, ne navezujući ih na sebe, već usmjeravajući ih prema neprolaznim ciljevima, iznad ovozemaljskih ugoda, rekao je Biskup. Osvrnuvši se okvirno, neizravno, na realnost naše svakidašnjice, Biskup je naglasio kako sva ogromna bogatstva sakupljena nepoštenim načinom ne znaće ništa ako je čovjek time izgubio obraz. Naš je život neprestani niz prilika i odluka koje svakodnevno donosimo i stoga je važno nastojati ne propustiti priliku da se učini dobro bližnjemu. Nakon mise Biskup je predvodio klanjanje pred Presvetim Olatarskim Sakramentom. Misno su slavlje i klanjanje pjevanjem popratili članovi Zbora mladih sv. Franje, uz klavirsku pratnju Ane Čuić te uz solističke dijelove u izvedbi mezzosopranistice Sofije Cingula, više asistentice pri Odjelu za glazbu Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli.(G. K.)

Biskup Kutleša krstio sedmo dijete u obitelji Milovan i u obitelji Mališa

SVETVINČENAT U nedjelju 1. prosinca 2013., prve nedjelje došašća, u Svetvinčentu, rodnoj župi bl. Miroslava Bulešića, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša krstio je malog Antu Abrahama, sedmo dijete u obitelji Milovan iz sela Čabrunići, rodnog sela našeg Blaženika. Župnu je misu Biskup predvodio u koncelebraciji s kancelarom Biskupije preč. Sergijem Jelenićem i župnikom domaćinom vlč. Darkom Zgrablićem.

Biskup je u prigodnoj homiliji u liku i životu sv. Ivana Krstitelja nastojao okupljenim vjernicima predočiti temeljne pogreške današnjeg čovjeka u općenitom poimanju života: Ivan Krstitelj je obitavao u pustinji, u pećinama, bez kuće, hranio se biljem i skakavcima te se oblačio u devinu kožu, dakle, koristeći ono što mu je u pustinji bilo dostupno iz prirode, a današnjem čovjeku osnovna je briga krov nad glavom, probrana prehrana za zadovoljenje hedonističkih prohtjeva te praćenje mode koja označava statusni simbol. I mi kršćani dužni smo, dakle, u svojem se vremenu u društvu zalagati za istinu i za naravne, Božje, zakone koje čovjek ne može mijenjati. Kažu: „Bog će oprostiti, ali priroda nikada neće“, jer ako se ne želi imati djecu, kako će obitelj ići naprijed, kako će napredovati Crkva, društvo i država uopće? Budućnost ovoga naroda, ovoga društva jest i u našim rukama. Bog opršta, i On je rekao da će Crkva opstatи, na globalnoj razini, ali za opstanak Crkve u ovom društvu, u ovom narodu i mi snosimo svoj dio odgovornosti, istaknuo je Propovjednik. Crkva štiti obitelj radi svoje odgovornosti prema društvu, a jedna od tih odgovornosti jest odgoj i rađanje djece. Stoga radujmo se ovom malom djetetu koji budi nadu jer predstavlja budućnost.

Na krštenje su malenog Antu Abrahama, uz roditelje Pavla i Barbaru, dopratila i starija braća i sestre: Rafaela, Gabriela, Nikolina, Mihaela, Josip i Mirjam. No, u crkvi je bilo posebno veselo jer su krštenju došli nazočiti i drugi rodaci, a ta se obitelj Milovan može podići zaista lijepim brojem djece: kao i Pavao, i njegov brat Ivan sa suprugom Elenom ima šestero djece i sedmo se treba roditi vrlo brzo, a i njihove dvije sestre, Terezija sa suprugom Josipom te Karmela sa suprugom Serđom imaju svaka po četvero djece.

ŠKROPETI U nedjelju 24. studenoga 2013., u selu Škropeti (župa Motovunski Novakij), nedaleko Pazina, porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša krstio je malu Andelu Mališa, sedmo dijete Sanje i Alojza Mališe. Biskup je predvodio koncelebraciju u kapeli blaženog Alojzija Stepinca s više svećenika koji su se okupili na slavlju krštenja. U uvodnom pozdravu biskup je čestitao roditeljima, naglasivši kako je svako dijete, svaki novi život blagoslov i dar, dar Božji, te se upravo zato Crkva bori za dostojanstvo i očuvanje života, od začetka do prirodne smrti. U prigodnoj homiliji, osvrnući se na blagdan Krista Kralja, Vladara svega stvorenja, Biskup je istaknuo da nam Crkva tim blagdanom želi poručiti kako se tu ne radi o nekom zemaljskom kraljevstvu. Isus govori o kraljevstvu koje je bilo, koje jest i koje će biti – Božje Kraljevstvo. Od rođenja do smrti postoji vrijeme koje Bog povjerava svakome od nas da možemo pokazati kakvi smo ljudi, vjernici. I to je nešto na što možemo utjecati. Netko će reći da smo svake sekunde sve bliže umiranju, no za vjernika je pravilno reći da smo sve bliže Kraljevstvu nebeskom, naglasio je Biskup. Ivan Pavao II. često je naglašavao da mi živimo u jednoj kulturi smrti, gdje se sve čini kako bi se uništilo život: na početku života omogućuje se pobačaj, na sredini života dopuštaju se različiti brakovi koji po naravnim zakonima ne mogu začeti novi život, čime se bavi i referendum, dopušta se prekid života takozvanom blagom smrću, eutanazijom. Crkva i prirodni zakon, naglašavaju da je glavna vrednota ovde na Zemlji upravo život i zato ga treba zaštititi od začeća do prirodne smrti.

Danas ćemo malu Andelu primiti u svoju zajednicu, molit ćemo Boga da bude prava vjernica i da živi po prirodnim i kršćanskim principima, da dođe u Kraljevstvo nebesko koje sada izgleda kao zrno gorušićino, ali koje će narasti i dati svoje velike plodove. Na kraju misnog slavlja zahvale su izrekli upravitelj župe vlč. Josip Peteh te otac male Andele, a biskup je, čestitavši još jednom roditeljima, izrazio želju da mala Andela ostane andeo svojim roditeljima, župi i cijeloj Biskupiji jer andele svatko voli. Sanja i Alojz Mališa sa svojom djecom: Filipom, Matejom, Natalijom, Dominikom, Jakovom, Josipom te najmlađom Andelom žive u selu Škropeti, mjestu koje se može podići mnogim obiteljima s troje, četvero i više djece, što je u današnje doba prava rijetkost. (L/G. K.)

Gradina - Blagoslov oltara o blagdanu sv. Andrije

U mjestu Gradina, nedaleko Vrsara, u Porečkom dekanatu, blagdan nebeskog patrona župe, sv. Andrije apostola, posebno je obilježen svečanom koncelebriranom misom s posvetom novog oltara te krštenjem male Andree Bernobić. Svečanost je, pred prepunom crkvom, predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, a sudjelovali su nekadašnji župnici: kanonik pulskog katedralnog kaptola sv. Tome apostola preč. Marijan Jelenić, župnik u Vodnjalu, vlač. Josip Racan, župnik u Gračiću, preč. Sergije Jelenić, kancelar i ekonom Biskupije, te sadašnji župnik vlač. Lino Zohil, a pridružio se nešto kasnije i vlač. Josip Kalčić, župnik u Svetom Lovreču.

Župnik domaćin prigodnim je tumačenjima pratit obred, a na početku misnog slavlja, nakon uvodnog pozdrava upućenog koncelebrantima, okupljenim je vjernicima te predstavnicima Općine Vrsar, izrekao prigodnu riječ o važnosti oltara kroz perspektivu zajedništva u euharistijskoj žrtvi.

Biskup je u prigodnoj homiliji govorio o liku i životu sv. Andrije, istaknuvši kako je bio jednostavan čovjek koji se odazvao Božjem pozivu te svim svojim silama povrgao svoju volju volji Božjoj, upravo kao što smo i mi pozvani činiti ako želimo na pravi način odgovoriti Božjem pozivu. Naime, odazvati se pozivu ne znači samo prihvatići svećeničko ili redovničko zvanje, nego se isto tako u svome svakidašnjem obiteljskom i poslovnom životu povoditi za Kristovim naukom. Sv. Andrija je dovodio

ljude Kristu i bio je sretan zbog toga te je tako postao ribarom ljudskih duša.

Po završetku misnog slavlja Biskup je krstio malenu Andreu, drugo dijete Dubravke i Admiru Bernobića. iz obližnjeg mjeseta Begi. Osim male Andree, obitelj ima i stariju kćer Adrijanu.

Vlač. Zohil je u završnom obraćanju zahvalio gospodinu Biskupu i koncelebrantima te im prigodno uručio nedavno objavljeno kapitalno djelo o Vrsaru i okolicu „Vrsar poviještu i zbiljom“. Župnik je na kraju naglasio zahvalnost župljanim na posvemašnjem zalaganju i doprinisu u radovima uređenja župne crkve i postavljanja novog oltara te nabrojao radove koji su izvedeni u posljednjih nekoliko mjeseci. Mnogo je zasluznih za ostvarenje projekta obnove, što je najbolji pokazatelj da mještani Gradine župnu crkvu stvarno doživljavaju kao svoju, naglasio je župnik, te uputio zahvale za potporu i nazočnim predstavnicima Općine Vrsar: načelniku Općine Franku Štifaniću, predsjedniku Gradskog vijeća Franku Matukini, direktoru Komunalnog poduzeća „Montraker“ Armidu Gerometti, direktorici vrsarske Turističke zajednice Nataši Vugrinec te Mauriziju Matukini, direktoru tvrtke „Naturae Vitae“ kao izvođaču kamenarskih radova. Nakon svega Biskup je uputio zahvalu župniku koji je pokrenuo te zahvate na župnoj crkvi te ih očito vrlo lijepom suradnjom sa župljanim i priveo kraju. (L.G.K.)

Proslava Sv. Nikole biskupa u Pazinu

Župa sv. Nikole biskupa u Pazinu ove je godine blagdan svog nebeskog zaštitnika proslavila svečanom koncelebriranom misom, koju je predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Uz Biskupa su koncelebrirali kancelar Biskupije preč. Sergije Jelenić, župnik domaćin i pazinski dekan preč. Mladen Matika te više svećenika iz Dekanata. U asistenciji bili su i svi istarski bogoslovi iz riječkog Bogoslovnog sjemeništa Ivan Pavao II. Na početku prigodne homilije, temeljem ulomka iz Evangelija, Biskup se osvrnuo na Isusovo pitanje učenicima: „A što vi kažete tko sam ja?“ To je pitanje koje bi si svatko od nas trebao postaviti jer upravo na to će pitanje svatko morati odgovoriti na času smrti. Iz našeg odnosa prema Bogu proizlazi naše djelovanje. I naša djela najbolje govore je li naša vjera praktično življena ili ispojedana samo riječima. Sveti Nikola bio je svetac koji je djelovao, rekao je Propovjednik, on je svojim djelovanjem na dobrobit bližnjega pokazao kako je ljubav upravo darivanje sebe drugima. Zapitajmo se u kojoj se mjeri mi odazivamo na Božji poziv pomaganja bližnjemu, bilo da se radi o siromašnima, ili osobama iz naše okoline ili obitelji kojima je potrebna naša prisutnost, podrška, razumijevanje... Bog nas poziva da pomažemo siromašnima i bližnjima općenito, ne tražeći izliku u tome kako ni drugi ne čine. Danas, kada u društvu općenito svi žele govoriti, a gotovo nitko slušati, veoma je bitno znati drugoga saslušati, shvatiti i prihvatići, s osobom popričati i upravo je to, čak i više nego materijalno, velika potreba čovjeka današnjeg vremena, biti prihvaćen i shvaćen, naglasio je Biskup. Neka nam sv. Nikola dâ snage i neka nas prosvijetli jer ljudi će nas prepoznati po našim dobrim djelima, a ne toliko po našim riječima; svi trebamo, od najmanjeg pa do najstarijeg, nečiju pažnju i ljubav. Ne mojmo samo biti oni koji će tražiti, nego oni koji će davati, kao što je i sveti Nikola činio. Misno je slavlje pjevanjem uzveličao pazinski mješoviti zbor Roženice pod ravnanjem dirigentice prof. Ines Kovačić Drndić.

Ljiljana Česnik voditeljica zbora i zauzet vjernik

Zbor župe Majke Božje Fatimske iz Labina proslavio je 25. obljetnicu postojanja

PRIPREMIO ŽELJKO MRAK

“Mojoj sreći nije bilo kraja – postala sam voditeljica zbora!” riječi su Ljiljanke Česnik koje i danas na svakoj probi i nastupu svojega zbora duboko proživljava.

L: Gospođo Česnik, kako biste sebe predstavili čitateljima Ldonje?

Uvijek mi je bilo teško za javnost govoriti o sebi, iako baš nisam šutljiva. Ime mi je Ljiljanka Česnik, vrlo neobično ime koje mi je dao otac, podrijetlom Dalmatinac, a majka je Labinjanka, naravno, prihvatile. Malo ljudi zna ovo moje pravo ime, svi me jednostavno zovu Lili. Rođena sam na Vinežu u Labinu pred 49 godina, kao sedmo dijete moje majke, a treće moga oca. Nažalost, moji su se roditelji razveli, a dva brata i ja živjeli smo s ocem, koji se kad sam imala pet godina, ponovno oženio jednom vrlo vrijednom ženom koju smo mi zvali teta. Moje četiri sestre tada su već otišle samostalno živjeti. Naime, ja sam bila najmlađe dijete, a kada više nitko nije ni pomislio na dijete, ja sam se rodila. Odrasla sam u Raši, gdje sam pohađala osnovnu školu. Kao najmlađe dijete, otac me na poseban način volio, pa sam se uvijek kod njega osjećala kao kraljica.

L: Zauzet ste vjernik. Vrlo ste mladi osnovali obitelj. Kakva su Vaša vjernička iskušta?

Moji nisu išli u crkvu. Ja sam počela ići sa susjedom i malo po malo počela otkrivati vjeru u sebi. Udaljala sam se vrlo mlada, imala sam 16 godina, za svoju prvu, veliku, pravu ljubav, i u tom sam braku, naravno, još uvijek. Vjenčali smo se u crkvi sv. Franje, u župi Majke Božje Fatimske. U dvije godine dobili smo dvoje djece, kćer i sina. Živjeli smo sa suprugovim djedom i

bakom, odnosno bakom jer je djed umro nakon godinu i pol dana.

U to smo vrijeme odlučili sagraditi kuću, onako da stvorimo nešto svoje. Kad je baka umrla, mi smo mogli otkupiti stan, ali smo se ipak odlučili to ne učiniti pa smo polako dovršili dio kuće gdje smo se preselili pred dvadeset godina i tu još živimo. To je prekrasno mjesto, predgrađe Labina, tako blizu grada, a takav mir. Djeca su nam bila predivna, nikada s njima nismo imali problema, ni u kući ni u školi.

L: Izuzetno ste ponosni na svećenike u Vašoj župi. Dobra i plodonosna suradnja nastavlja se i danas?

Jedan od naših obiteljskih prijatelja bio je velečasni Ivan Žufić. Bio je izuzetan čovjek. Njega nije trebalo zvati, on bi sam došao kada bi čuo da je netko u nevolji ili bolestan. Iako smo živjeli u blizini crkve Majke Božje Fatimske, mi smo na misu odlazili kod našeg velečasnog Ivana na Marcilnicu u crkvu Srca Isusova. Imali smo i vrlo dobre odnose s velečasnim Antonom Žufićem koji nas je vjenčao i krstio nam djecu.

L: Bili ste samouk svirač. Sjećate li se svog prvog nastupa na orguljama u crkvi?

Kad je umro velečasni Ivan Žufić, u Labinu je već bio velečasni Vilim Grbac. Upoznali smo se i ja sam izrazila želju sviranja u crkvi jer tada nije bilo svirača. Za blagdan Krista Kralja 1988. godine ja dolazim u crkvu i počinjem svirati. Tamo je bila skupina žena koje su sve znale pjevati, neke su pjevale u crkvenom zboru više od četrdeset godina. Ja sam bila samouk svirač. Naravno, znala sam sve note i na tome zahvaljujem svom pokojnom učitelju glazbe gospodinu Hamziću koji mi je usadio veliku ljubav prema glazbi općenito. I tako, sjednjem ja za orgulje, naravno, izabrala sam četiri najjednostavnije pjesme. I sve sam pogriješla, do zadnje pjesme!

Sjećam se da sam, u tom trenutku, molila Boga da me sakrije od svih pogle-

nakon mise dotrčao je do mene, upro prst u mene i rekao mi: "Da ne bi odustala!" U tom se trenu u meni rodio neki inat, inače sam tvrdogлавa, i ja sam noćima vježbala sviranje jer danju sam imala mnogo drugih obaveza. Kad bi moji otisli spavati, ja bih odlazila u crkvu tamo negdje oko 22, 23 sata i satima vježbala.

L: Upornost i požrtvovnost isplatile su se?
Već za blagdan Bezgrešnog začeća BDM, a tada nam je biskup bio u posjetu, ja sam svirala bez pogreške, a za Božić sam svirala gotovo savršeno. Mojoj sreći nije bilo kraja – postala sam voditeljica zbara. Trudila sam se najviše što sam mogla, a pomogla mi je teta moga supruga, časna sestra Agnes, koja je došla pomagati mi u vježbanju i slala mi note, i naravno, svi moji pjevači. Međutim, najveću zahvalu moram uputiti kako mojoj obitelji koji su me uvijek podržavali, tako i velečasnom Vilimu. Ja, mlada i tvrdogлавa, znala sam često povisiti ton, buniti se kad mi nešto nije bilo po volji. Moram reći da mi nitko nije zamjerio od mojih pjevača, a velečasniji Vilim je uvijek imao puno razumijevanja za mene. Već dugo on nije župnik u Labinu, ali danas bih mu nešto poručila, nešto što mu nikada nisam rekla. On mi je bio i ostao velik prijatelj pa ja nekako to nisam imala potrebu izreći, ali danas, danas ga želim zamoliti da mi oprosti svu onu moju

tvrdoglavost i samovolju. Danas mu želim zahvaliti na njegovoj strpljivosti i blagosti koju nisam zaslужila.

L: Cijelu ste sebe ugradili u zbor, živjeli ste s njim i nesobično se davali?

Zbor je rastao, neki bi se pridružili, neki bi otisli, neki su umrli, ali nekako nas je uvijek bilo izneđu 15 i 20. Moja je najveća sreća bila kad je moj sin Vedran počeo ići u glazbenu školu i u dobi od 12 godina počeo svirati u crkvi. Međutim, moj orguljaš (koji je to i danas) postao je Goran Saina. Način na koji smo se upoznali vrlo je zanimljiv. On je iz Raše, njegovu majku poznajem cijelog života. Počeo je svirati u crkvi sv. Barbare u Raši kada je imao svega 13 godina. Jedne večeri kad nije bilo velečasnog Vilima, došao je misiti tadašnji raški župnik velečasniji Ivica Butković. Sa sobom je poveo i Gorana koji je odmah po dolasku u crkvu sjeo za orgulje i počeo svirati. Velečasniji Ivica mu je u šali rekao: "Sviraj, sviraj, ali čekaj da ti dođe šefica ovdje, ona je opasna!" Naravno, to mu je rekao u šali. U tom trenutku ja sam doslovce utričala u crkvu, a moj dragi Goran, još dijete, kad me video, pobegao je glavom bez obzira i šćućurio se u zadnjoj klupi ne usudivši se dignuti glavu. Za tu šalu vlč. Ivice, ja sam tek puno kasnije saznala i, naravno, danas se tome svi smijemo. Goran Saina je napisali orguljaš više od dvadeset godina i više

nikada nije pobegao od mene! Danas se savršeno razumijemo, postali smo prijatelji, uvijek kažem da je on brat moje duše.

L: Dogodila Vam se i obiteljska tragedija, Vaš je sin smrtno stradao. Kako ste to proživjeli?

Nakon odlaska vlč. Grpca župnik je postao vlč. Željko Zec. Vlč. Grbac, koji je stalno bio uz zbor i na svim probama, počeo nam je nedostajati. Vlč. Zec imao je drugačiji pristup zboru. U početku sam mislila da ga nije briga za zbor, ali kasnije sam shvatila da je on imao puno povjerenja u nas i da zato nije previše vremena provodio s nama. On je bio siguran da ćemo mi sve učiniti kako treba, što je uvijek i naglašavao. U vrijeme kad je on bio župnik, moj je sin Vedran, koji je svirao i pjevao u crkvi sv. Barbare u Raši u Kerubinima, poginuo, u subotu uvečer prije Cvjetnice 2007. godine. Tu smo večer imali probe zbara i ja sam

**NEDAVNO SMO PROSLAVILI
25 GODINA NEPREKIDNOG
POSTOJANJA NAŠEG ZBORA.
POSEBNO ME DIRNULO ŠTO SU
MI POKLONILI BUKET RUŽA I
NAPISALI ČESTITKU U KOJOJ
STOJI: "POSTOJANO JE MOJE SRCE,
BOŽE! PJEVAT ĆU GOSPODINU
I SVIRAT ĆU. DA, SLAVO MOJA!
PROBUDI SE, HARFO I CITRO!
PROBUDIT ĆU RUJNU ZORU."
(PSALAM 108) DRAGA NAŠA
VODITELJICE, RIJEČIMA OVOG
PSALMA ŽELIMO TI ZAHVALITI
I ČESTITATI 25 GODINA
NEUMORNOG PREDANJA I
NADASVE LJUBAVLJU VOĐENOG
RADA S NAMA PJEVAČIMA, A
SVE NA SLAVU GOSPODINA!
NEKA TE I U BUDUĆE PRATI
NJEGOV BLAGOSLOV I DADE TI
SNAGE TE MILOSTI DA NIKAD NE
POSUSTANEŠ. OD SVEG SRCA I S
LJUBAVLJU ŽELE TVOJI PJEVAČI."**

cijelu večer vikala na moje pjevače jer im "nije išlo". Oni su već svi saznali za Vedranu, ali nitko mi to nije mogao reći, a tako od velike tuge nisu ni mogli pjevati. Meni je to rečeno tek nakon proba. U tom trenu s mojim je Vedranom otisao dio moga srca. Za mene, mog supruga Borisa i kćer Silviju na tren je stalo vrijeme. Bili smo tužni, izgubljeni i sami, a ipak okruženi velikim brojem ljudi kojima od srca zahvaljujem. Nismo "krivili" "Boga za to, niti smo se pitali zašto nam se to dogodilo. Mi smo to prihvatali u vjeri da je Vedranova duša otisla Gospodinu, ta On je pobijedio smrt.

Duhovna obnova u vrtiću

VELI VRH U ponедјелјак 2. пролине 2013. у просторијама јупе Криста Спаситеља у насељу Вели Врх у Пули одржана је духовна обнова за родитеље дјече из Дјечјег вртића и јаслица „Марија Петковић“. То је једини вртић у Пorečkoj i Pulskoj biskupiji који воде часне сестре Кцери Милосрђа самостанског реда sv. Franje. Пригодно размишљање на тему дошаћа одржано им је влч. Илија Јаковљевић, жупник оближње јупе Fažana. У свом излагању о времену дошаћа предавач је напоме нагласио важност правилног швањања гесте даривања, поклони морaju прије свега бити израз ljubavi.

„Najвећи dar који Бог назна дaje на kraju дошаћа јест Dijete – Isus Krist, који ће нас oslobođiti od grijeha. Jesmo ли spremni prihvati taj dar ili ћemo radije prihvati неки materijalni dar, а не Isusa Krista? Svatko od нас стоји pred tim izazovom. Што vi можете pokloniti u ovom došašcu Bogu, svojoj obitelji, dјeci? Jedan jednostavni dar који траје неколико секundi, nije потребно за njega ići u prodavaonicu, *peglati* karticu, ići u minuse... Taj je dar molitva. Pokloniti svaki dan некоме molitvu, znati se помољи svaki dan за некога, то је највећи dar“, naglasio је влч. Jakovljević. On je nadalje okupljenim родитељима sugerirao zajedničku molitvu s djecom. To je najbolji način priprave за Božić tijekom ovog vremena дошаћа, jer već помало kitimo своје domove, vrata, ali потребно је učiniti iskorak, okititi своје srce molitvom. S druge стране, потребно је у наšем srcu izravnati sve krive puteve, slegnuti сва brda oholosti, испuniti све kotline grijeha, отворити своје srce за Бога да бисмо могли прimiti Božju milost.

„Božić je nadasve otajstvo ljubavi: Bog prilazi čovјеку, svojem stvorenju, u liku ovog Djeteta, да ga spasi, да ga zalatalog vrati na svoj put, да ga iznutra obnovi и учини radosnim и sretnim. Braćo i sestre, nema sreće bez Бога; наша срећа је у Богу, у Богу који се родио за нас, отишао на криž за нас te danas preko svoje Crkve želi бити с нама. Preko svojih sakramenata јели оснаžiti nas ljude. Ово Dijete dolazi као veliko Svjetlo с neba obasjati čovјека и таму наših pameti и srdaca“, zaključio је предавач. Uslijedila је kraća rasprava, а nakon тога духовна је обнова nastavljena с mogućnošću pristupanja sakramentu pomirenja и духовном razgovoru. (L.G.K.)

Nakon nekoliko dana, na Veliku subotu, ja odlazim na bdijenje. Mislila sam da neću moći pjevati, nisam znala mogu li uopće normalno disati. Ipak, kad je Goran zasvirao Aleluju, i psalam "Zahvalujte Gospodinu jer je dobar" ja sam zapjevala punim glasom kao nikad u životu. Mnogi su se sablaznili, pitali su se kako mogu pjevati, a izgubila sam sina. Znam da sam, kad sam prestala pjevati, vidjela vlč. Zeca i moj zbor kako plaću, a ja sam pomislila: "Vedrane, to je za tebe i Gospodina, sada si kod Njega gdje se svi nadamo doći." Krajem te 2007. godine u ovoj se mojoj crkvi vjenčala i moja kćer Silvia, a u ovoj su crkvi kršteni i moji unuci Vedrana i Mate.

L: Sada je u župi vlč. Blaž Bošnjaković?

Poslije odlaska vlč. Zeca, župnik postaje vlč. Blaž Bošnjaković, koji je službovao u Sv. Nedelji i kojeg sam ja poznavala. Naime, neko vrijeme vodila sam tamošnji zbor, a moj je sin Vedran uglazbio neke tekstove vlč. Bošnjakovića i s *dječjim zborom Nedešćonske zvezdi* godinama sudjelovao na Vodnjanskom festivalu duhovne glazbe za mlade. Vlč. Bošnjaković potpuno je različit i od vlč. Grpca i od vlč. Zeca. Voli sve znati unaprijed, planira sve do posljednjeg detalja, perfekcionist je, čini se "strog", a ja mu više puta kažem: "Ma tko ti je dao ime Blaž! Gdje je ta blagost?" Ponašljam, to je samo šala. On je ne samo moja, već i podrška cijelome zboru, svom svojom dušom i na tome mu posebno zahvaljujem. Svima je jako drag, a meni je postao pravi prijatelj, čovjek u kojeg se mogu pouzdati i s njim o svemu popričati.

L: Gospodo Česnik, čestitam Vama i Vašem zboru na lijepoj obljetnici zpora koju ove godine slavite. Kakvi su to Vaši pjevači?

Sto reći o mojim pjevačima? Oni su najbolji! Oni su prekrasni! Kad pjevaju, pjevaju Gospodinu čiste duše i otvorena srca. Veoma me poštju i cijene. Iz šale me

zovu šefica. Naučili su se na moj jak glas koji se nekima čini grub.

Nedavno smo proslavili 25 godina neprekidnog postojanja našeg zpora. Posebno me dirnulo što su mi poklonili buket ruža i napisali čestitku u kojoj stoji: "Postojano je moje srce, Bože! Pjevat ću Gospodinu i svirat ću. Da, Slavo moja! Probudi se, harfo i citro! Probudit ću rujnu zoru." (Psalam 108) Draga naša voditeljice, riječima ovog psalma želimo ti zahvaliti i čestitati 25 godina neumornog predanja i nadasve ljubavlju vođenog rada s nama pjevačima, a sve na slavu Gospodina! Neka te i u buduće prati Njegov blagoslov i dade ti snage te milosti da nikad ne posustaneš. Od sveg srca i s ljubavlju žele twoji pjevači." Meni su to bile jedne od najlepših riječi meni ikada upućene i hvala im na tome.

Poradi 25. obljetnice zpora imali smo u našoj crkvi susret zborova Labinsko-vodnjanskog dekanata na kojem je sudjelovalo 13 zborova. Poslije misnog slavlja i pjevačkog programa imali smo veliko slavlje, bilo je prekrasno. U našoj crkvi svi su dobrodošli za pjevanje i sviranje, tako da ovdje s nama i uz nas sviraju Siniša Novak, orguljaš crkve Srca Isusova s Marcilnice, Mladen, orguljaš iz Sv. Nedelje, Kerubini iz Raše, Alis Šaina i pastoralni zbor Neo. Uvijek stavljamo folije na grafskop s riječima pjesama da svi mogu hvaliti i slaviti Gospodina pa je to posebno lijepo. Iskoristit ću ovu prigodu i zahvaliti "mom" zboru na svemu, a najviše na tome što im je Gospodin dao toliko milosti i ljubavi da me trpe već 25 godina. A vjerujte mi, to nije lako!

L: Što biste poručili svojim pjevačima i čitateljima Ladonje za predstojeće blagdane?

Najveća mi je želja da moji pjevači dolaze kao i do sada na probe i da me i dalje trpe. Da pjesmom slavimo Gospodina. A ovoga Božića svima želim svaki Božji blagoslov!

Uveden u službu novi kapelan policijske kapelaniјe sv. Maura

VALBANDON U srijedu 20. studenoga 2013., uoči blagdana sv. Maura, zaštitnika Porečke biskupije te naslovnika policijske kapelaniјe pri Policijskoj upravi istarskoj, u kapeli Bl. Ivana Pavla II. u uslužnoj jedinici MUP-a u Valbandonu, generalni vikar Vojne biskupije prof. dr. sc. Jakov Mamić, OCD, uveo je u službu novog kapelana policijske kapelaniјe sv. Maura, vlč. Iliju Jakovljevića, župnika u susjednoj župi Fažana. Misno slavlje predvodio je p. Mamić, koncelebrirali su novi kapelan vlč. Jakovljević, prethodni kapelan vlč. Ivo Borić, p. Mirko Vukoje i mons. Vjekoslav Milovan. Misi uvođenja u službu naznačio je načelnik Policijske uprave istarske Dragutin Cestar, načelnici sektora i postaja pri PU istarskoj, načelnik Samostalne službe za suradnju s Vojnim ordinarijatom Josip Zagorščak, načelnica Općine Fažana Alda Damjanac te brojni djelatnici policije.

Predvoditelj je slavlja u uvodnom obraćanju prenio pozdrave vojnog ordinarija mons. Jurja Jezerinca te izrazio radost činjenicom da „PU istarska odgovorno prima svećenika koji će po svojoj službi i po svome poslanju biti lice Božje među vama i za vas“, istaknuo je. Generalni vikar je također zahvalio dosadašnjem kapelanu vlč. Ivi Boriću za njegovo djelovanje u PU istarskoj i za trag dobrote, bliskosti i jednostavnosti koje je ostavio te mu poželio obilje Božjeg blagoslova na njegovoj novoj službi u PU dubrovačko-neretvanskoj. Na početku misnog slavlja održan je sam obred preuzimanja službe i pravnog posjeda župe od strane novog kapelana. Načelnik Zagorščak je pročitao dekret vojnog ordinarija te zazvao zagovor Gospe Velikog Hrvatskog Krsnog Zavjeta i sv. Mihovila, a potom je vlč. Jakovljević molitvom Vjerovanja i potpisom i formalno preuzeo službu.

U prigodnoj je homiliji vlč. Jakovljević, u kontekstu blagdana sv. Maura, naglasio kako je „kršćansko mučeništvo najviša mјera svetosti. Mučenici svjedočanstvom svojega života donose Boga u svijet, a ljude dižu do božanskog zajedništva“. „Mučeništvo je najrječitiji dokaz istine vjere“, nastavio je Propovjednik citirajući

encikliku bl. pape Ivana Pavla II. *Incarnationis Mysterium*,“ jer ono zna dati ljudsko lice i najokrutnijim smrtima te pokazuje svoju ljepotu i u najgorim progonima. Sv. Mauro i Miroslav Bulešić, svaki u svome vremenu, svojom spremnošću na smrt za Boga i svojom mučeničkom smrću, kod mnogih su vjernika osnažili vjenu. Njihov je grob postao mjesto susreta Boga i čovjeka, ali i trajni znak da ljubav pobjeđuje zlo“, istaknuo je Propovjednik.

Na kraju misnog slavlja okupljenima se obratio načelnik PU istarske Dragutin Cestar, izrazivši dobrodošlicu novom kapelani, zahvale prethodnom kapelanu vlč. Boriću te čestitavši svima okupljenima Dan kapelaniјe. U znak zahvalnosti za prisutnost i suradnju tijekom nešto više od triju godina načelnik Cestar je vlč. Boriću uručio kao dar i uspomenu sliku kapele bl. Ivana Pavla II. koja je upravo njegovim zalaganjem uređena te ponovno blagoslovljena prije godinu dana. (L/G.K.)

Adventski vjenac na trgu

FAŽANA U nedjelju 1. prosinca 2013. u Fažani nedaleko Pule, liturgijsko vrijeme došašća započelo je na jedan inovativan način. Na glavnom mjesnom trgu ispred župne crkve sv. Kuzme i Damjana prije početka mise prve nedjelje došašća, blagoslovjen je veliki adventski vjenac i svečano zapaljena prva svijeća. Postavljanje vjenca, promjera 2,5 metra, rezultat je skladne suradnje župe i mjesne Turističke zajednice. Župnik je, prije blagoslova vjenca, izrazio zahvalnost svima koji su doprinijeli realizaciji tog lijepog projekta, naglasivši da je time „ove godine došašće u župi posebno, svečanije, i iznad svega za nas vjernike poticaj da i mi budemo svjetlo u svojim obiteljima i društvu“. Župnik je zahvalio župljanima Dariju Moscardi i Ani Pavkov koji su u suradnji s drugim župljanima aranžirali vjenac. Nakon blagoslova, gospođa Ivanka Ivančić, koja već dugi niz godina svakodnevno predvodi pobožnost Krunice u župnoj crkvi, upalila je prvu svijeću. Uslijedio je kratak nastup župnoga zbora, a nakon toga je započela župna misa. (L/G.K.)

UMAG

ŽUPA SVETOG PEREGRINA MUČENIKA

TOMISLAV MILOHANIĆ

Prema povijesnim izvorima, u najranije doba, prije Krista, spominje se naselje Sepomaja koje se nalazilo nedaleko današnjega Umaga. Hrvati doseljavaju na ovo područje krajem VI. stoljeća. U izvorima se mjesto prvi put spominje u kozmografiji nepoznatoga Ravenjanina u VII. st. kao Humagum. Latinski Humagum potječe od keltskoga „magus“, što je značilo obrađeno plodno zemljишte, a kasnije je stopljeno s latinskim „humus“ (plodno zemljишte). Prvo pisano vrelo o župi potjeće iz 929. godine. Prvobitni Umag nalazio se na malom izduženom otočiću okruženom bedemima, a tijekom srednjeg vijeka proširo se i na susjedno kopno. Od ranog srednjeg vijeka kao župni zaštitnik slavi se sveti Peregrin mučenik, osoba domaćeg podrijetla koju je Dioklecijan pogubio u Đubi između 290. i 303. godine. Blagdan mu je 23. svibnja. Župni legendarij spominje umaške svece: uz svetog Peregrina to su sveti Nicefor, najstariji biskup Pićna, i sveti Maksimilijan đakon.

Prema predaji, u Umagu su se 546. godine na povratku iz Akvileje zaustavili, tu su se razboljeli i preminuli. Njihove relikvije pohranjene su ispod oltara Majke Božje Žalosne u župnoj crkvi. Župa Umag bila je od 1088. do 1840. godine sjedište starog zbornog kaptola. Na području župe zabilježeno je postojanje bratovština sv. Jakova, sv. Bartola, sv. Andrije, sv. Nikole, sv. Peregrina, sv. Zvana, Presvetog Srca Isu-

sova, sv. Roka, sv. Benedikta, sv. Katarine, Svetog Tijela Božjeg, sv. Antuna, sv. Stjepana, Presvetog Sakramenta, sv. Mihovila, sv. Ružarija. Uz bratovštine bilo je u Umagu više muških i ženskih vjerskih zajednica koje su dale svoj doprinos bogatoj vjerskoj i kulturnoj baštini, što se i danas odražava i osjeća u životu župe. Najstariji očuvani upisi u župnim matičnim knjigama: krštenih od 1483. godine; vjenčanih od 1602. godine; umrlih od 1696. godine. Izvornik matične knjige iz 1483. vodio se od 1400. g. i zasigurno je to najstarija matična knjiga općenito. Župa ima kaptolski arhiv od 1490. do 1860. te dekanatski od 1817. (knjige i spisi). U kaptolskom arhivu čuvaju se brojni spisi o sporovima, patronatskom pravu, hospicijima i samostanima. U župnom arhivu čuva se nekoliko pergameni, dvadesetak bratovštinskih knjiga i statuti te župna kronika od 1924. do 1951. U župi se nalazi vrijedan kip Bogorodice Sućutne kao jedan od najljepših primjera drvorezbarskih renesansnih umjetnina u Hrvatskoj (prva trećina XV. st; restaurirana

2005.). Uz grad Umag župi danas pripadaju sljedeća sela i zaseoci (stancije): Caknicija, Đuba, Fatrići, Finida, Galići, Juricanija, Kagarot, Kaldanija, Kolombera, Makale, Murine, Oblog, Rožac, Roterija, Seget, Sipar, Sveti Vid, Šćavonija, Špinel, Tigor, Ungarija, Vrh, Zambratija. U prošlosti su Umagu pripadala sela Materada i Petrovija. Materada se spominje kao kapelacija Umaga još 1521. godine i ostala je to sve do 1859. kada je proglašena župom. Petrovija se spominje kao betanija 1210. godine. Do 1891. bila je u sastavu župe Materada, a onda kapelacija župe Umag do 1992. kada je proglašena župom. U početku je župa Umag bila u sklopu Tršćanske biskupije, zatim za kratko vrijeme novigradske, pa opet tršćanske. Poslije II. svjetskog rata u sastavu je Pazinske administrature da bi 1977. pripala Porečkoj i Pulskoj biskupiji.

Bogata sakralna baština

Najstarija je očuvana građevina u gradu obrambena kula iz XIII. st., tzv. Biskupska palača, koja je danas izložbeni prostor Mu-

zeja grada Umaga. Na području župe Umag od sakralnih objekata, osim župne crkve, postojale su mnogobrojne crkve i kapele. Godine 1693. spominju se 22 crkve i kapele, 1783. godine svega 12, 1930. samo osam, a danas postoje sljedeće crkve: župna crkva Uznesenja Blažene Djevice na Nebo, Sveti Rok, Sveti Peregrin, Majka Božja Žalosna u Murinama, Sveti Nikola (Sveti Marko) u Kliju (XVIII.st), dvorska kapela u Segetu, Sveta Marija Magdalena u Zambratiji, Sveti Petar Damiani, Sveti Andrija. Današnja župna crkva, posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije na Nebo i sv. Peregrinu, mučeniku i patronu župe, najvažniji je kulturno-povijesni spomenik Umaga. Na mjestu današnje crkve postojala je istoimena manja crkva, koja se spominje 1426. godine. Iz temelja je sagrađeno sadašnje sakralno zdanje u baroknom stilu 1757. godine, a posvećeno 1760. Crkva je obnovljena 1981. i 2010. godine, kada je i svečano obilježena 250. obljetnica. Posjeduje orgulje od 1776. godine (restaurirane su 2004.). Crkva je jednobrodna, sa šest kapela, vrlo vrijednog inventara, slika, oltara, kipova. U jednom od oltara čuvaju se moći sv. Nicefora, suzaštitnika Umaga. Na prostoru između dvaju pojasa obrambenih zidina 1514. godine podignuta je mala crkva sv. Roka priznavaoca koja je konzervirana i restaurirana 2005. godine nakon višegodišnjih radova. Na samoj obali nalazi se crkva sv. Peregrina; iznova je izgrađena 1106. na mjestu starije, obnovljena je zadnji put 2007. godine, a na groblju crkva sv. Petra Damianijsa prezbitera, izgrađena 1890. godine. U gradu Umagu je nekad postojala i crkva svetih Jakova i Bartula apostola. Od 1491. uz nju se nalazio samostan i hospicij augustinaca koji su u XIV.st. preuzeli serviti. Crkva Gospe Žalosne u Murinama izvorno se nalazila u Umagu, bila je izgrađena 1483. godine, preuređena 1908., a porušena od komunista 12. svibnja 1954. U Murinama se crkva istoga titulara gradila od 1992. do 1994. prema projektu Eligia Legovića, a obnovljena je i proširena (svetište) 2005. godine. Kompleks ovog crkvenog zdanja čine trg, crkva i župna kuća, lođa podno zvonika i zvonik. Crkva svete Marije Magdalene pokornice u Zambratiji izgrađena je u XVIII. st. Za vrijeme župnikovanja vlč. Sergija Jelenića u južni je zid crkve ugrađen antički natpis koji pripada osobama orijentalnoga podrijetla. Kapela svete Kostancije mučenice u Segetu (XVIII. st.) nalazi se u palači De Franceschijevih. Tu se između ostalog nalaze i ostatci crkvenih knjiga iz nekadašnje knjižnice te obitelji. Kameni uskličnik, zvonik u središtu grada, visok je 33 m, odijeljen od župne crkve, venecijanskog stila, izgrađen u XV. stoljeću, obnovljen 1691. godine.

Župa i život vjere danas

Župom Umag od 2002. upravlja preč. Rudolf Koraca, glazbenik i retoričar, pročelnik biskupijskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu. „Dvanaestu godinu ja sam ovdje. Pokušavamo oživjeti župu. Čini nam se, kad smo optimisti, da dobro ide. A još bi puno trebalo napraviti.“ Prije njega župnici u Umagu tijekom šezdesetak godina bili su slijedom: Antun Cukarić (1955.); Marijan Bartolić (1974.); Vjekoslav Sloković (1985.); Sergije Jelenić (1991.) i Vilim Grbac (2000.). Predstavljajući župu, župnik Koraca ističe da na području Umaga živi oko 10 000 stanovnika u 1550 obitelji. Prema popisu od toga je oko sedam tisuća katolika. Na području župe živi veći broj muslimana koji su doselili iz Bosne. Kretanje župe tijekom posljednjih četiriju godina (2009., 2010., 2011., 2012.) vidljivo je u nekoliko pokazatelja: krštenih (53, 74, 56, 45); vjenčanih parova (15, 15, 18, 18); crkveno pokopanih (52, 43, 71, 57); prvočesnika (65, 71, 49, 73); krizmanika (63, 85, 55, 54). „Broj je sudionika na nedjeljnoj misi oko 1000“, kaže župnik Koraca. „Imamo Župno vijeće, Udrugu sv. Vinka Paulskog, Caritas, veliki zbor, kojim se hvalimo i puno nastupamo, dječji zbor... Naš đakon Ivan ima srijedom biblijsku grupu, župni vikar Marčelo ima nedjeljom navečer susrete za odrasle, četvrtkom za one koji nisu kršteni i krizmani. Stalno imamo i pripremu za brak, vode je đakon i njegova supruga; primaju ljude, organiziraju, vode brigu. Ono što se može posebno istaknuti jesu prvi petci; imamo puno ispovijedi, to je ustaljeno već godinama. Svaki prvi petak nekoliko sati ispovijedamo. Dolaze vjernici iz okoline, iz drugih župa. Jedan lijep pastoralni posao. Što se tiče liturgijskog života župe, posebna se pozornost posvećuje liturgijskom pjevanju i svečanosti euharistije. Imali smo misije 2005. i 2010. trodnevnicu, kada smo svečano proslavili 250 godina župne

crkve“, ističe župnik Koraca. U župi Umag svake se nedjelje i blagdanima održava pet misa: po jedna u Zambratiji i Murinama, a tri u župnoj crkvi, od kojih je jedna na talijanskom jeziku. „Velika mi je pomoć dr. Josip Grbac. On dolazi petkom i subotom. Preuzeo je i Savudriju. Komuniciramo, surađujemo, uskačemo jedan drugome kada treba pomoći, nešto obaviti, zamjeniti“, ističe župnik Koraca. Župnikova otvorenost, susretljivost i omiljenost u puku pridonijela je tomu da se puno odraslih javlja za krštenje i krizmu, a zatim i vjenčanja koja nisu bila crkvena. Osvrćući se na vjerski život tijekom liturgijske godine don Rudi je pun optimizma. „Izuzetno je posjećeno i popraćeno obilježavanje božićnih blagdana i svetog trodnevlja. Tijekom korizme imamo svaki petak kako posjećen Križni put, a već nekoliko godina u Dekanatu se organizira Križni put na otvorenom. Lani u Materadi, ove godine u Momjanu. Vrlo je lijepo uspjelo, zaživjelo, prihvaćeno od vjernika. Na Cvjetnicu se organizira velika procesija gradom, jako posjećena, lijepo organizirana. Blagdan sv. Pelegrina bio je tijekom povijesti malo zapostavljen. Bilo se uvelo praksu da taj dan bude krizma da se nečim obilježi. Crkvu našeg patrona potpuno smo obnovili, sada

slavimo 23. svibnja, popodne, Općina nam pomogne. Iz godinu u godinu sve je lijepo zaživjelo. Ideju da bi se na taj dan proglašio Dan općine još nisam uspio ostvariti i dogоворити s gradskim vlastima, ali radimo na tome.“

Trinaest godina Udruge sv. Vinka Paulskoga

Udruga sv. Vinka Paulskoga djeluje vrlo aktivno već trinaestu godinu. Duhovnik im je župnik Koraca i od njega imaju veliku podršku. Predsjednica je Danica Klimić. Djeluju pri župi, ali pomažu svima koji su potrebni, bez obzira na vjeru i naciju. Rade tako da drugi ne znaju kome pomažu, izuzevši ako netko od donatora zatraži. Vlatka Posel Celegin, predstavnica Udruge, svjedoči: „Usko surađujemo s Caritasom. Imamo 7 stalnih članova. Najveća akcija koju provedemo tijekom godine jest za Božić i Uskrs kad pomažemo potrebnim obiteljima. Imamo ih 22 – 23. Pokušavamo sve tjelesne invalide tih dana posjetiti, dati moralnu podršku koliko se može, a i finansijski pomažemo tim ljudima. Prošle smo godine uspjeli podijeliti preko 20 000 kn potrebitima. Dođu također ljudi da im se pomogne u subvencioniranju troška struje. Prijašnjih godina imali smo dosta donacije hrane, ali se to smanjilo i ukinulo. Dijelilo se ljudima, udruzi Cenacolo, s kojom smo imali lijepu suradnju.“

Djela ljubavi i blizine kroz Caritas

Početkom devedesetih počeo je s djelovanjem Caritas u župi. Bio je velik izvor dobara za sve doseljenike u ono vrijeme rata. Danas je u župnom Caritasu aktivno desetak članova. Voditeljica župnog Caritasa, profesorica Lidya Lugar, kaže da uglavnom surađuju s Udrugom sv. Vinka Paulskog. „To su dvije karitativne udruge. Radimo zajedno. Redovito za Božić i Uskrs pomažemo dvadesetak obitelji. Tijekom godine izvor su zarade dobrovoljne donacije župljana. Najčešće je to novac, a povremeno pomoći stiže u vidu raznih dobara, robe, obuće, pokrivača i slično. Dođu ljudi pomoći kako mogu. Uvijek ima grupa ljudi koja može odraditi ono što je potrebno.“

Voditeljica kaže da se skupi oko 1000 kuna mjesečno, a hvalevrijedna je i akcija pred Uskrs kada se skuplja dobrovoljne priloge za maslinove grančice koje se onda poklanjaju. Župnik Koraca pohvaljuje župnog vikara Marčela kao marljivog Samaritanca koji posjećuje bolesnike, starce; vodi briigu o njima, posjećuje ih, ispovijeda. Među mnogima, još jednu dobru dušu, skromnu i samozatajnju, ne može don Rudi zaobići, govoreći o vjerskom životu svoje župe. „Đulijana Tarandek je donijela dušu u crkvu, ljubav. Ona ima toliko strpljenja. Ona radi, uživa, majčinski i nesebično brije o svakoj sitnici, neprimjetna, a uvijek prisutna i na usluzi svakome. Ona jednostavno živi u crkvi kao u svom domu.“

Vijećnici – desna ruka župniku

U župi vrlo aktivno djeluju župno Pastoralno i Ekonomsko vijeće koje okuplja petnaestak članova. U njemu su, uz ostale vijećnike, vrlo aktivne i marljive Antica Belušić i Laura Ružić. Ističu da svatko sa svog stajališta pokušava dati ono što može za dobrobit zajednice. Vijeće se sastaje po potrebi i raspravlja o aktualnim događanjima i tekućim zbivanjima. Posebno se sastaju uoči većih blagdana i za druge prigode. Vijećnici animiraju ostale župljane pa kad god je neka potreba i kad se najavi, odaziv je uvijek dobar. Župno je vijeće bilo jako angažirano kad se radilo na obnovi crkve. O tome nas upoznaje vlč. Koraca. „Sada je župna crkva izvana sva ožubukana, obojana, potpuno je popravljen krov, prozori i klupe su novi, sada čeka unutrašnje uređenje i uređenje kamenog dijela fasade. Najviše je pomogla Općina, uz dobrovoljne priloge vjernika. Nedavno je restaurirana velika slika u crkvi. Crkva je sva na vodi pa je trebalo sve sanirati. Crkva svetog Roka je obnovljena, također crkva sv. Peregrina. Posljednjih je nekoliko godina puno napravljeno u obnovi i čuvanju sakralne baštine.“ „Svi smo dužni pomoći svojoj zajednici koliko možemo, prema mogućnostima i sposobnostima“, ističe Antica Belušić, član Ekonomskog župnog vijeća. „I mi kao članovi Ekonomskog vijeća radimo što možemo. Ja sam i u zboru; to je moja molitva. To me jako veseli.“ A Laura Ružić, također župna vijećnica, dodaje: „Mi smo tu da pomognemo što možemo svojim sposobnostima, da unosimo radost i nadu. Imam puno mlađih koji nas nasleđuju, što posebno raduje.“ „Uređenje, održavanje crkve i sve oko milostinje rade“, kaže župnik. „To je jedan velik posao koji ide preko njihovih leđa.“

Vjeronaukom do uspjeha i radosti

U sve župne aktivnosti uključena je Snježana Kruhak, vjeroučiteljica OŠ Marija i Lina i voditeljica Dječeg župnog zabora.

Došla je 2008. u Umag iz Zagrebačke nadbiskupije i otada se stavlja na raspolažanje djeci u župi i u školi na raznim poljima djelovanja. Od dolaska u župu voditeljica je i dječeg župskog zabora. „Vježbam svake subote. Imamo povremeno nastupe u župi. Nastupamo za Božić, Dane kruha, početak i završetak školske godine, prvu pričest. Često gostujemo i u susjednim župama. Tu ima učenika iz Murina, Materade, Petrovije. Pomognemo oko njihovih blagdana. Dosta smo aktivni oko školskih natjecanja. Pripremam gotovo svake godine učenike za kviz u sklopu Hrvatskog katoličkog radija Pametna pitanja za pametne glave. U njemu sudjelujemo četiri godine. Svake smo godine imali dosta uspjeha. Prošle školske godine pobijedili smo, osvojili prvo mjesto od 24 ekipe iz cijele Hrvatske. Ovo je naš najveći uspjeh što se tiče katoličkog radija.“ Pod vodstvom vjeroučiteljice Snježane tijekom minule školske godine, u šest nastupa na valovima HKR-a, bila je uspješna sljedeća ekipa: Tonka Čikeš, David Labinjan, Patrik Butković i Patrik Banko. Osvajanje naslova pobjednika svakako je plod ustajnog pripremanja za svaki nastup, posebice u završnom dijelu kviza kada su u finalu bili uspješniji od vukovarske ekipe. Vrijedna i neumorna vjeroučiteljica Snježana također priprema učenike za natjecanje Maloga koncila i Vjeronaučnu olimpijadu gdje su do sada imali nekoliko uspješnih županijskih natjecanja. Priprema i prvičesnike za njihov sakrament animirajući svake srijede dvije grupe učenika. Na području župe djeluje osnovna škola s više područnih, koju pohađa oko osamsto djece. U školi uz nju djeluju još četiri vjeroučitelja: Ana, Zdenka, Davor i stalni đakon Ivan, koji predano i zdušno ugrađuju dragocjeno zrnce u mazaik vjerskog života župe.

Poslužitelji oltara

Dvadesetak se ministranata redovito okuplja jednom tjedno pripremajući se za službu posluživanja oltara. Među njima se ističe Jelena Bošnjak, učenica prvog razreda gimnazije, koja pjeva u crkvenom zboru, i s puno mara vježba svirati orgulje kako bi sadašnji orguljaš dobio vrsnu nasljed-

nicu. „Ja sam krenula ministrirati nakon trećeg razreda i to sam radila sve do osmog razreda. Tada sam prešla u župni zbor. Jednostavno me privukla ta blizina oltara, blizina Isusu, a najviše me na to poticala vjeroučiteljica. Mislim da je to jedno krásno iskustvo za svakoga tko ga je probao“, ističe Jelena i dodaje kako je od presudne važnosti kad mlađi koji se žele uključiti i raditi u župnoj zajednici, dobiju poticaj od starijih. Organiziraju se krajem godine izleti za ministrante koji se na taj način nagrađuju za vjerno i redovito obavljanje ministrantske službe. Uz ministrante vrlo su aktivni i čitači koji svojim čitanjem nastoje što bolje prenijeti riječ Božju.

Raspjevana župa

Svojevrstan zaštitni znak i simbol župe jest orguljaš i voditelj zbora Mirko Otočan koji u crkvi svira orgulje preko šezdeset godina. Počeo je svirati još kao gimnazijalac 1949. u vrijeme zornica u Žminju gdje je rođen. Radni vijek proveo je u turističkoj djelatnosti kao vrsni stručnjak. Poznavanje jezika, puno kontakata, prijateljstava, nekoliko godina rada za UNESCO; sada svestran umirovljenik, osim sviranja, skuplja građu i piše o povijesti ovoga kraja. Mirko, strastven zaljubljenik u glazbu, svake nedjelje svira na trima misama: u Murinama jednom i u Umagu dvaput. Zahvaljujući njemu, vjernici imaju svake nedjelje sviranu i pjevanu misu, kao poseban vid pastoralnog rada. Bogata je i osebujna njegova životna priča od prvog susreta s crkvenom glazbom u Žminju poslije 2. svjetskog rata pa do današnjih dana. „Upoznavanje s glazbom počeo sam baš u adventu. Bile su samo adventske pjesmice i to u šest sati ujutro, na zornicama. Onda sam se dalje glazbeno razvijao, tako da sam počeo i misi svirati. S vremenom sam ja završio u ovom kraju. Tu sam došao 1963. Prvo vrijeme bio sam u Savudriji, tamo svirao. Neko vrijeme i tamo i u Umagu. U početku je u Savudriji samo nekoliko žena pjevalo pjesmice, uglavnom talijanske. Ja sam počeo ubacivati hrvatske pjesme, pa smo počeli troglasno, četverglasno pjevati. Kad je došao vlč. Rudi, počeo je skupljati ljudi. Nedostajalo je muškaraca. Kad bi bila koja veća fešta,

onda bi 7 – 8 muškaraca došlo ovamo iz srednje Istre. A on ih je počeo uvježbavati, pa su ubrzo uslijedili božićni i uskrsni koncerti. Preuzeo je susrete zborova srednje Istre. Inače jedanaest je mjesec na terenu, kad se održavaju dekanatski susreti zborova. Naš župnik Rudi puno je doprinio da umaški zbor postane jedan od najjačih u Istri. Baš njemu zahvaljujemo“, naglašava orguljaš Mirko. Danas župni zbor ima dvadesetak članova. Okupljuju se dvaput tjedno na probama i pjevaju višeglasje. Bili su sa zborom u Zaprešiću, Mariji Bistrici. Bilo je to jedno prekrasno druženje i lijepo iskustvo. Pozvani su na Košljun održati koncert. Raspjevano i duhovno intenzivno živi župa danas.

Rad s mladima i za mlade

Sve je više mlađih kvalitetnih ljudi koji se zdušno uključuju u vjerski život župe. „Dolaze nam novi ljudi“, radosno zaključuje vlč. Rudolf. „Često dolaze na ispovijed, vole misu. Vole kontakt sa svećenikom. Sada imamo i jednog studenta teologije u Zagrebu.“ O mlađima u župi i radu s njima zbori Vedran Zubović, vrstan mlađi turistički stručnjak. „Otkad znam za sebe aktivan sam u crkvi. Odrastao sam uz nju. Don Rudi mi je kao drugi otac. Uvijek sam na raspolaganju za pomoći organizirati razne aktivnosti u župi. Puno smo toga organizirali do sada. Imali smo više uspješnih susreta mlađih. Vidi se da sve to donosi ploda. U Umagu, nažalost, ne postoji udruga mlađih. Mislim da je to problem što Umag nije imao srednju školu, nije imao jednu stalnu bazu omladine koja je temeljila svoje školske i izvanškolske aktivnosti u gradu. Mlađi su bili prisiljeni odlaziti negdje drugdje u školu, u Buje, Pazin... Vikendom i blagdanom nije bilo dovoljno prisutnih koji bi hranili i gradili tu vjeru u samom gradu gdje su odrasli. Ono što mene veseli, bez obzira na to, vidi se da je dosta mlađih steklo dobar temelj tijekom osnovne škole i da tu vjeru i dalje njeguju. Vraćaju se nakon određenog razdoblja u Umag i nastavljaju prakticirati sakramente, idu na mise, na ispovijedi, i to je ono što je bitno. Najzanimljiviji su mlađi studentske dobi, ali iako oni dolaze rijetko u svoj grad, jedna duhovna baza dosta je dobro napravljena“, ističe Vedran i pun optimizma dodaje: „Mlađi vole dolaziti na misi. Posebno ih oduševljavaju propovijedi don Rudija. Mlađi se okreću vjeri jer se ne susreću s osuđivanjem, ne susreću se s normama koje bi ih odbacivale zbog njihova načina života. U propovijedima i svjedočenjima uvijek dobivaju potporu da vjerom mogu upotpuniti svoju svakidašnjicu. I u toj vjeri nalaze izvor ljubavi.“

Tečaj Filip

BUJE Od 22. 11. do 24. 11. 2013. godine u bujskom Pučkom otvorenom učilištu održan je prvi put Tečaj Filip, prvi tečaj u nizu tečajeva Škole nove evangelizacije. Tečaj Filip izvodili su članovi katoličke udruge "Radnici Milosrdnog Isusa" iz Pule i Vodnjan. Specifičnost ovog tečaja u Bujama jest ta da se tečaj održavao u prostorijama Pučkog otvorenog učilišta što se pokazalo kao dobar odabir. Održavanje tečaja zahtijeva određene prostorije koje mogu zadovoljiti zahtjevan program tečaja. Prema želji izvođača i s blagoslovom bujskog župnika Mladena Juvenala Milohanića, tečaj se održao u prostorijama gradskog učilišta. Na tečaju je bilo četrdesetak sudionika koji su izdvojili svoje dragocjeno vrijeme i vjerujemo da nisu požalili. To se moglo vidjeti na licima sudionika na kraju tečaja: nasmijana, vedra i blistava lica govorila su sve. Ovakvi su nam tečajevi jako potrebni jer nam o Božjoj ljubavi, grijehu, spasenju, obraćenju, vjeri, Duhu Svetom, zajedništvu govore na jedan nov, suvremen, novoevangelizacijski način, način koji od Crkve zahtijeva crkveno učiteljstvo tamo već od II. vatikanskog koncila. Organizatori i izvođači Tečaja zahvaljuju i ravnateljici Pučkog otvorenog učilišta gdje Milanki Marić koja je dala dopuštenje i ustupila prostorije sudionicima Tečaja, također zahvaljuju na gostoljubljivosti bujskog župnika koji je omogućio smještaj (osmeročlanoj ekipi izvođača tečaja). Zahvaljuju i ostalim dobrim ljudima koji su na bilo koji način pomogli u ostvarenju ovog prelijepog i prevažnog zadatka koji je inače glavna zadaća sveopće Crkve: idite i navještajte radosnu vijest, naročito onima koji su se udaljili od Crkve ili koji su se ohladili, tj. postali mlađi kršćani. Pozivi sudionika na nastavak tečaja i zapaljena srca sve govore. Nadamo se što skorijem novom tečaju u Bujama, ali i širom naše biskupije. (mr. sc. Josko Josip Modrić)

Hrvatska katolička misija KREFELD

 DON VINKO PULJIĆ

Na području biskupije Aachen djeju dvije Hrvatske katoličke misije. Jedna ima svoje sjedište u samome gradu Aachenu, a druga ima sjedište u gradu Krefeldu i zove se KHM Krefeld.

Dolaskom radnika iz BiH i Hrvatske u ove krajeve Njemačke u vremenskom periodu od 1960. do 1970. god., broj sevjernika hrvatskoga govornoga područja povećavao. Biskupija Aachen na svom području uvodi susavno dušobrižništvo za sve strane radnike i njihove obitelji, pa tako i za Hrvate.

Godine 1960. osniva se Hrvatska katolička misija sa sjedištem u Aachenu. Prvi je dušobrižnik bio fra Božo Lovrić. Godine 1970. sveta se misa slavi na hrvatskom jeziku u više gradova: Aachen, Alsdorf, Erkelenz, Lobberich, Krefeld i Mönchengladbach. Dušobrižnik je fra Dominik Radić. Godine 1972. osniva se misija čije je sjedište bilo u M'gladbachu. Možemo kazati kako je ovo početak ili pak rađanje sadašnje misije Krefeld/M'gladbach. Biskupija Aachen povjerava dušobrižništvo za katolike hrvatskoga govornoga područja franjevcima *Bosne Srebrene*. Prvi je voditelj ove misije bio fra Živko (Vitalis) Petričević.

U jesen 1973. god. za voditelja Misije dolazi fra Franjo Mušura. Tada su se održavale svete mise u M'gladbachu, Krefeldu, Kempenu/Viersenu i gradu Erkelenzu. Fra Franjo Mušura stanovao je u M'gladbachu, a potom se godine 1980. iz pastoralnih razloga sjedište naše misije premješta u Krefeld.

Godine 1988. fra Mušura odlazi u mirovinu, a za voditelja Misije dolazi fra Mato Martić. Od 1995. godine pastoralni je suradnik za ovu misiju gosp. Jozo Perleta. Godine 1997. Misija je proslavila 25 godina svoga postojanja, a 2002. 30 godina. Godine 2009. fra Mato Martić premješten je na drugo radno mjesto te je od 1. listopada 2009. godine voditelj ove misije fra Simo Grgić, koji i danas vodi ovu misijsku zajednicu. Od 9. do 11. studenoga 2012. godine obilježeno je 40 godina postojanja Misije. Program je trajao tri dana te se sastojao

od duhovne obnove u Misiji, potom od kulturno-glazbenoga programa i završio je svečanom sv. misom u Krefeldu, koju je predvodio izaslanik za inozemnu pastvu vlč. Ivica Komadina iz Frankfurta. Velik broj gostiju, kao i prisutnost svih domaćih (njemačkih) župnika, pokazali su nam kako smo i dalje važan kamenčić u mosaiku djelovanja Crkve na ovim prostorima.

Misijska zajednica danas

Biskupija Aachen, prvenstveno zbog nedostatka osoblja, pomalo sve reducira, počevši od financija pa dalje tako da je voditelj ove misijske zajednice od 1. lipnja 2010. dužan 50 % svoga radnoga vremena provoditi na jednoj njemačkoj župi. Stoga je morao reducirati svoje pastoralne aktivnosti u hrvatskoj zajednici. Vjernici, unatoč sveemu, i dalje imaju mogućnost primiti sve sakramente na hrvatskome jeziku i svake nedjelje slaviti sv. misu na svome materinskom jeziku.

Svete se mise slave svake nedjelje u Krefeldu i Mönchengladbachu, a četiri puta godišnje i u gradu Lobberichu. Danas ovoj misiji pripadaju gradovi: Krefeld, Mönchengladbach, Viersen, Erkelenz, Wassenberg, Lobberich, Erkelenz... Broj je registriranih Hrvata koji pripadaju ovoj misijskoj zajednici oko 1200. Svećenik i pastoralni suradnik na raspaganju su svim vjernicima za sve pastoralno-duhovne potrebe. Članovi Misije

dolaze iz svih krajeva BiH i Hrvatske. Danas se već može govoriti o trećoj generaciji naših ljudi ovdje. Sve naše hrvatske katoličke misije imaju gotovo identičnu povijest, tj. da su ljudi ovamo dolazili misleći ostati mjesec, dva, godinu, dvije, pa su onda ostali ovdje raditi cijeli život... Na početku su obavljali prvenstveno fizičke poslove, ali su se ubrzo uključili i u rad u gastronomiji, jedan dio su umirovljenici (koji nakon što prime mirovinu veoma često ostaju ovdje živjeti jer su im ovdje djeca, potomci i prijatelji)... Sve u svemu, danas imamo članove naše misijske zajednice koji su ipak ostali vjerni svojoj hrvatskoj katoličkoj misiji, premda se lakše sporazumijevaju na njemačkome jeziku. Nije lako biti u ovoj tuđini jer nekako je uvijek potrebno tražiti i živjeti zajedništvo s njemačkim zajednicama, a to uvijek nije lako. Nije jednostavno u stranoj zemlji i u drugčijoj kulturi iznova započinjati. To se i primijeti u našim zajednicama. Veoma često susrećemo ljudi koji su se ovdje dobro integrirali i ostali čak 40 i više godina, ali čije srce i dalje kuca samo i jedino za Domovinu. Ulaskom Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije već iduće godine očekujemo dolazak novih radnika na ovo područje. Na kraju je nužno napomenuti kako je Crkva i crkvena zajednica gotovo jedina zajednica koja okuplja Hrvate na ovome području i gdje se njeguje maternski jezik, običaji i tradicija.

Molitva za nerodene

SVETI PETAR U ŠUMI U nedjelju 8. prosinca 2013., druge nedjelje došašća, u Svetom Petru u Šumi održan je susret "Molitva za nerodene" u organizaciji pulske podružnice HKLD-a (Hrvatsko katoličko liječničko društvo) "Mons. M. Krebel" Pula, HKLD-a podružnica Rijeka, HKDMSIT-a (Hrvatsko katoličko društvo medicinskih sestara i tehničara) Rijeke i Pule, te KDPDI (Katoličko društvo prosvjetnih djelatnika Istre) mons. A. Heka. Program je započeo Molitvom za nerodene i klanjanjem pred Presvetim u kapeli pavlinskog samostana, koju je vodio pater Mario Škrtić, prior samostana i župnik. Nakon klanjanja i molitvenih zaziva za nerodene i u obranu života općenito, izmolili su Krunicu za nerodene, tzv. Bijelu krunicu. Prije molitve uvodnu riječ o samom susretu i značenju Molitve za nerodene izrekla je predsjednica pulske podružnice HKLD „Mons. Marcel Krebel“ Ljubica Hang-Raguž, dr. med. spec. pedijatar. Predsjednica je istaknula da je Molitva za nerodene pokrenuta na inicijativu središnjice Društva 2007. godine, od kada se svake godine svi članovi Društva okupljaju u prigodi blagdana Gospe Guadalupske. Gospa Guadalupska odabrana je jer je svojim ukazanjem potaknula obraćenje milijuna Meksikanaca te je tako ukinuta praksa žrtvovanja ljudi i napose djece poganskim bogovima drevnog naroda Azteka, a i zato jer se od svih marijanskih uka-

zanja jedino tom prigodom Majka Božja ukazala trudna pa je stoga Gospa Guadalupska priznata kao zaštitnica nerođenih i općenito Pokreta za život. Pokret za nerodene jedna je od aktivnosti pavlinskog reda, a pri tom pavlinskom samostanu od 2004. godine postoji biskupijski Centar za nerodeni život „Betlehem“. Doktorica je nadalje pojasnila posebnost nakane za nerodene: „Svi su kršćani pozvani braniti život, napose onaj najnezaštićeniji, malog Božjeg čovjeka koji posjeduje besmrtnu dušu, a stvoreni je na sliku Božju. Jedan od vidova zaštite jest i molitva. Molitvom za nerodene iskazujemo solidarnost s onima koji trpe, moli se za one koji nisu dobili priliku čak ni započeti život, a pozitivan

učinak molitve vidljiv je u čestoj promjeni stava majke koja odustane od pobačaja i time biva spašen život. Postoji i molitva Križnoga puta za nerodene, napomenula je dr. Hang-Raguž.

Susret je nastavljen sudjelovanjem članova na redovitoj večernjoj misi u samostanskoj crkvi koju je predvodio pater Mario. U prigodnoj je homiliji, osvrtom na misna čitanja istaknuo poziv Ivana Krstitelja na obraćenje. Prispodobom o korijenu stabla koje ne donosi rod, p. Mario je nagnao nužnost dubinskog iskorjenjivanja zla i grijeha iz svog života. Druženje sudionika susreta nastavljeno je uz prigodno osvještenje u povjesnoj supetarskoj čitaonici. (L/G.K.)

HODOČAŠĆE U RIM

Stigao je napokon dugoočekivani četvrtak. Sjeli smo u autobus i krenulu put Rima. Prije Rima posjetili smo jedan gradić, Loppiano, koji se nalazi u pokrajini Toscana. Loppiano je gradić poznat po Focolare pokretu. Populacija dolazi iz raznih zemalja i kontinenata. To su muškarci i žene fokolarini, obitelji, mlađi ljudi, laici koji su uključeni u rad za društvo. Oni tamo žive i rade i svojim svakodnevnim djelovanjem svjedoče rečenice iz Biblije: *Ljubite jedan drugoga kao što sam ja ljubio Vas*. U Loppianu mi se najviše dojmila crkva koja je napravljena na jedan moderan način koji nismo navikli vidjeti. Nakon mise krenuli smo za Rim. Kad smo stigli u Rim, išli smo u oblilazak Vatikana i bazilike sv. Petra. Nakon što smo razgledali Vatikan i baziliku sv. Petra, išli smo u obilazak grada. Vidjeli smo Španjolski trg, jedne od najpoznatijih stuba na svijetu, nakon toga posjetili smo predivnu Fontanu di Trevi koja je bila okružena gomilom ljudi. Nakon razgledavanja krenuli smo prema Vatikanu na susret s Papom. Na Trgu sv. Petra čekalo je sto tisuća ljudi. Sjela sam zajedno sa svojom obitelji u prve redove i čekala Papa. Ova je godina obilježena kao Godina obitelji. Oko mene bili su ljudi iz raznih zemalja. Nakon dugog iščekivanja napokon je stigao naš voljeni Papa. Naučio nas je tri najvažnije riječi: OPROSTI, MOGU LI I HVALA. Naučio nas je da moramo znati opravštati ma koliko god nam bilo teško, obitelj mora uvijek ostati na okupu i boriti se. Na pozornici su bile obitelji iz raznih zemalja, pa čak i kontinenata, koje su ispričale svoje životne sudsbine.

Jako je lijep trenutak bio kad su u zrak poletjele stotine balona raznih boja. Pred kraj večeri Papa je prošao svojim papamobilom i krenuo prema masi ljudi da ih izbliza pozdravi. Polako smo krenuli prema hotelu, ali odlazimo ispunjeni i s puno pozitivnih dojmova. Stigao je i zadnji dan našeg hodočašća. Nedjeljna misa koja se ovaj put nije odvijala s Papina prozora nego na Trgu sv. Marka. Oko mene su bili ljudi iz raznih zemalja. Na jedan dan bili smo kao jedna obitelj, držali smo se za ruke, pjevali i molili svatko na svom jeziku. Bilo je jako lijepo. Odlazim doma s puno dojmova i topline u srcu. Jedno nezabrovavno hodočašće kojeg će se uvijek rado sjetiti i nadam se da će se opet jednog dana vratiti u Papinu Državu. (Elena Mates)

Homoseksualnost kao zapreka za ženidbu

A photograph showing silhouettes of several people, including children and adults, playing on a beach at sunset. The sky is orange and yellow.
ILJA JAKOVLJEVIĆ

Ovih smo mjeseci svjedoci pokušaja „državnog udara“ na instituciju braka kao zajednice žene i muškarca, te sve snažnijeg pritiska da se istospolne zajednice izjednači s tradicionalnim brakom. Katolička se Crkva, kao i druge vjerske zajednice, ne protivi da država pravno uredi istospolne zajednice, ali nikako da one imaju status braka. Istospolne zajednice žele uživati pravnu pogodnost braka najviše zbog mogućnosti posvajanja djece. Svoj su pravni status pred civilnim zakonom mogli davno urediti i sad kad se najavljuje pravno uređenje, oni su protiv najviše iz razloga što im se onemogućuje posvajanje djece. Njihov krajnji cilj nije reguliranje istospolne zajednice nego posvajanje djece.

Načelo o univerzalnosti prava na ženidbu

Crkveni zakonodavac potvrđuje opće načelo o univerzalnosti prava na ženidbu, ali isto tako ukazuje da to pravo nekome može biti zabranjeno ili onemogućeno, uvijek poštujući dostojanstvo ljudske osobe, ali i ženidbe kao božanskog instituta. Bl. Ivan Pavao II. u nekoliko je navrata govorio o tendencijama u pojedinim društвima „da bi se bračno dostojanstvo dalo i zajednicama osoba koje pripadaju istom spolu“. Papa se poziva na učiteljstvo Crkve i naglašava kanonsku viziju ženidbe kojoj je prvotni cilj *bonum coniugum*, to jest međusobno dobro supružnika koje se ostvaruje preko autentične bračne ljubavi osoba različitog spola (*amor coniugalis*), i to kao obvezna za cijeli život, a nije tek neki emotivni

doživljaj. Papa zaključuje da je istospolnim zajednicama neprikladno pridavati atribut »bračnosti« jer se u tim zajednicama izražava objektivna nemogućnost bračne plodnosti u prenošenju života, prema planu koji je Bog upisao u samu strukturu ljudskog bića. Bračna je ljubav jedan tip specifične ljubavi, koja ima svoju osobnost u komplementarnosti između muškarca i žene. Žato ženidba nije ujedinjenje između dviju osoba, već ženidba ujedinjuje ženu i muškarca, dvije različite osobe, ujedinjene u njihovoj komplementarnosti, u njihovoj ženstvenosti i muževnosti.

Jesu li istospolne osobe sposobne sklopiti kanonski valjanu ženidbu?

Čovjek je po svojoj naravi društveno biće koje je usmjereno na drugoga. Iz tog naravnog ili urođenog prava (*ius nativum*) čovjek ima pravo na sklapanje ženidbe ili braka. Pravo na naravnu ženidbu pripada temeljnim ljudskim pravima: pripada svim ljudima, neotuđivo je i trajno. *Opća deklaracija o ljudskim pravima* Ujedinjenih naroda od 10. prosinca 1948. jasno kaže da „punoljetni muškarac i žena.... imaju pravo sklopiti brak i osnovati obitelj“ (čl. 16, br.1). Ipak, ovo pravo nije apsolutna kategorija i ne znači da će ga moći svatko ostvariti. Ženidba i brak nisu čisto privatna i osobna stvar žene i muškarca, već su dio općeg dobra i sastavni dio društvene stvarnosti, pa društvo može ovo pravo zakonima uređivati ili ograničiti. Ovdje treba razlikovati pravo na nešto (konkretno na ženidbu) od služenja tim pravom, odnosno od mogućnosti da se to pravo

koristi. Samo služenje tim pravom može biti ograničeno ili zaprijećeno pozitivnim zakonima, bilo božanskim ili ljudskim. Crkveno sudstvo homoseksualnost kao zapreku za valjano sklapanje kanonske ženidbe proučava pretežito pod vidom nesposobnosti za preuzimanje bitnih ženidbenih obveza zbog razloga psihičke naravi (kan. 1095, br. 3), premda je takvu nesposobnost moguće promatrati i zbog teškog manjka prosuđivanja o bitnim ženidbenim pravima i dužnostima (kan. 1095, br. 2). Homoseksualnost kao eventualni čimbenik koji onemogućuje valjanu ženidbu treba promatrati ukoliko postane razlogom impotencije (kan. 1084), zatim pod vidom zlonamjerne prijevare (kan. 1098), himbene privole (kan. 1101 § 1), kao i isključenja dobra vjernosti ili potomstva (kan. 1101 § 2). Homoseksualna osoba, kako vidimo, može biti nesposobna za kanonsko sklapanje ženidbe kad je riječ o ženidbi, braku, između žene i muškarca. Kad dvije osobe istog spola žele zasnovati zajednicu, ta zajednica nikad neće biti priznata od Crkve, kanonski regulirana jer je protunaravna zajednica. Stav Crkve o istospolnim brakovima neće se nikada promijeniti, ni u budućnosti. Postoje moralni principi koji su nepromjenjivi u vremenu, bez obzira na tendencije u društву i civilnom uređenju. Nemogućnost kanonskog sklapanja ženidbe ne znači i automatsko osuđivanje i diskriminaciju tih osoba. Te su osobe isto djeца Božja kojima je Crkva pozvana navijestiti Evandjelje.

HRVATSKA I KATOLIČKA ISTRĀ ZA, OSTATAK - "PO STAROME" - PROTIV

 MARIO SOŠIĆ

Hrvatska. Hvala!

Hrvatska nakon referendumskog ishoda može biti samo ponosna. Ponosna, prije svega prema samoj sebi, zato što je većina naroda smogla snage oduprijeti se nesposobnoj i bezbožničkoj podaničkoj vlasti u njenoj namjeri i politici da nam mijenja sve hrvatske tradicijske i druge vjekovima dokazane i ukorijenjene vrijednosti i što se uspjelo na vrijeme prozreti i spriječiti podmuklu i totalitarističku unutrašnju razarajuću invaziju medijskih, lobističkih, sveučilišnih, kulturničkih i drugih koordiniranih snaga na naš vjerski i nacionalni identitet. Hrvatska se, ovaj put, kao devešetih, pokazala «tvrdom kosti» za one mnoge koji su u njezin «pad» uložili na vreće «Judinih srebrnjaka», ispisali plahte laži i prosuli gomile i gomile mržnje prema svima koji su bili, i jesu, spremni tu Hrvatsku koju su nam ostavili naši pretci i za koju smo se krvavo izborili, hrabro braniti do kraja.

Kako znamo, sve je, ama baš sve, učinjeno (dopušteno i nedopušteno, javno i tajno, prevratnički i izdajnički) od strane ove koalicijske vlasti (SDP, HNS, IDS, HSU) i njenih napadačkih ešalona, da se referendum ne održi ili da ne uspije. Da nije bilo one potpore neutralnog Ustavnog suda, budnosti Katoličke Crkve i Božje pomoći, danas bismo u Hrvatskoj imali pobjedničku poslijerevolucionarnu situaciju, posve sličnu 1945. godini, gdje bi manjina «legitimno i bez ikakve moralne kočnice» upravljala društvenim procesima preoblikovanja Hrvatske i ubrzanim tempom (bar do novih izbora) rastakala naš hrvatski vrijednosni, katolički i demokratski sustav. Ovaj put Hrvatska, njena katolička i narodna duša, jednostavno nije pristala na taj, namijenjeni joj, status manjine u vlastitoj državi. Mnogi hrvatski ljudi, od brojnih volontera do organizatora akcije «U ime obitelji», hrabro su stali na branik našeg ljudskog i katoličkog dostojanstva i omogućili nam da se uključimo i ostvari-

mo tu pobjedničku demokratsku borbu «s unutrašnjim bezobzirnim protivnikom». Zato, hvala ti, Hrvatsko, hvala ti, Crkvo, hvala ti, Bože!

Gdje si dovedena, Istro?

U Istri smo još jednom, po tko zna koji put, suočeni s gorkom stvarnošću da je katolička i hrvatska komponenta u Istri manjinska, a da su PROTIV-nici hrvatskog i katoličkog u većini. To nije svugdje po-djednako pokazano. U Brtonigli, Cerovlju, Funtani, Gračiću, Kanfanaru, Karlobi, Kašteliru-Labincima, Kršanu, Lanišću, Lupoglavu, Pićnu, Svetom Petru u Šumi, Svetvinčentu, Tinjanu, Višnjalu, Vižinadi i Žminju, većina se opredijelila za hrvatski ZA. Bravo!

Međutim, u svih ostalih deset istarskih gradova i 14 općina rezultat je obrnut.

Ima li mesta čuđenju? Nema! To je posljedica jedne perfidne, tobože istrijanske, politike koja je svoj politički probor i vlast izgradila na prekomjernoj potpori svim nacionalnim manjinama i na svjetonazoru liberalnog ili bezbožnog komunističkog i jugoslavenskog tipa. U takvim okolnostima ta si je politika, glasovima tih istih, osiguravala političku vlast u Istri, bezobzirno i nedemokratski sužavajući prava i afirmaciju povijesne hrvatske i katoličke većine u Istri. Kako je pokazao zadnji popis stanovništva, ta je politika tijekom dvadesetak godina ostvarila takvo porazno društveno stanje i strukturu u Istri, tako da smo hrvatska županija s najmanje Hrvata, s porastom gotovo svih manjina, s najviše muslimana, najmanje katolika i s najviše bezbožnika od svih hrvatskih županija, s najviše razvoda po broju stanovnika, s najviše registriranih ovisnika po broju stanovnika, a sada i s najvišom potporom istospolnim brakovima i svemu što s tim ide. To je ta Istra, koja je takva izgrađena i vašim, našim, glasovima. Istra oblikovana za sve druge, a najmanje za nas Istrane, hrvatskog i katoličkog identiteta.

Probuditi se i boriti za sebe i Europu

Pozitivan ishod hrvatskog referendumu jest sigurno najveći doprinos Hrvatske Europi, u ovom kratkom vremenu našeg punopravnog članstva. Više sam puta najavljuvao u ovoj kolumni kao procjenjujem da je hrvatsko katoličanstvo, možda i jedina sigurna pozitivna silnica koju Hrvatska može uložiti u duhovni prostor Europe. Tamo je kršćanstvo napadnuto, s mnogih strana, već desetljećima. Ono se ili razočarano povlači ili se «demokratski i modernistički» prilagođava i gubi oblike Kristove Crkve i svjedoka Spasiteljeve poruke.

Ovo teško stanje kršćanstva zasigurno, a to znamo jer nam je Krist poručio, nije stanje poraza. Ne, to je izazov i oblik borbe između Dobra i Zla. Oni koji se, s vjerom u Gospodina, ne upuste u tu borbu, jer su malodušni, propast će kao društvo u carstvo zla i grijeha. Takvih već ima nekoliko država u Europi. Hrvatska je dokazala da se mora i može boriti, uz pomoć naroda, protiv vlastitih i globalističkih elita i plaćenika i da se može polučiti uspjeh.

Nažalost, a to smo mnogi znali i vidjeli, Istra je malodušna, borba slabašna, pa i uspjeha nema.

Ovaj sramni istarski referendumski rezultat možda «potrese» one koji spavaju u lagodnosti samo osobne političke udobnosti ili duhovne prosvijetljenosti, ili su pak napojnici lažnih obećanja. Ipak, rezultat u Istri i Hrvatskoj svakako će ohrabriti one, kako laike, tako i svećenike, koji su aktivni i beskompromisni u borbi za duhovni i narodnosni preobražaj Istre. Zahvaljujući njima, i samo njima, i onih 41 % glasova ZA u Istri jest nešto s čim se možemo posusti i na temelju čega se imamo pravo nadati da će se Istra sutra, i prekosutra, vratiti svojoj većinskoj katoličkoj i hrvatskoj roditelji, a ne multikulturalnoj, liberalnoj i komunističkoj istospolnoj surogat-majci.

HRVATSKI SVECI I MUČENICI

Laura Hek, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Ana Marija Bančić, 5a OŠ V. Nazora Pazin

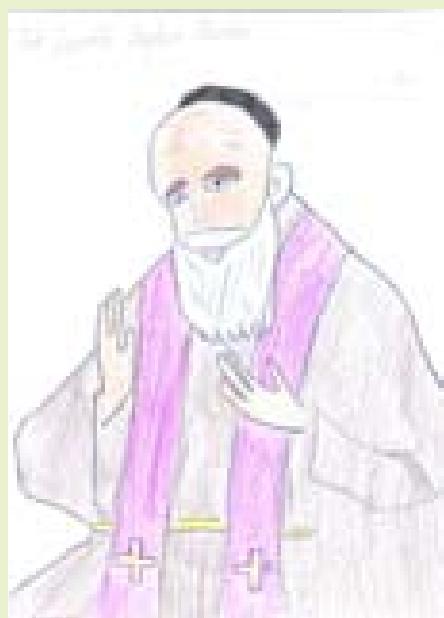
Nina Maretić, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Nicol Banovac Baničić, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Dino Ladavac, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Sv. L. Mandić, Chiara Colarić, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Sv. L. Mandić, Paolo Simčić, 5a OŠ V. Nazora Pazin

Mučenik, blaženik i narodni junak don Miroslav Bulešić

✉ MILE PEŠORDA

Dobra večer! Buona sera, buona gente! Laudetur Iesus Christus! Hvaljen Isus i Marija, dragi prijatelji! Naš večerašnji susret, ova prva javna tribina u Sloveniji posvećena hrvatskomu istarskomu svećeniku i rodoljubu bl. Miroslavu Bulešiću višestruko je obilježena ljubavlju: ljubavlju svetofranciskanskom prema svemu stvorenu, iskazanoj u znamenitoj *Pjesmi brata Sunca* svetoga Franje Asiškoga, i naših domaćina franjevaca, koji nas ljubazno primiše pod svoj krov; ljubavlju stvaratelja prvoga dokumentarnoga filma o našemu mučeniku i novoproglašenom blaženiku, ovdje nazočnoga gosp. Josipa Ružića; ljubavlju i sebedarnom zauzetošću za stvari duha i općega dobra slovenske književnice profesorice Ines Cergol, koja nas je sve pokrenula da se okupimo ovdje i sad radi svjedočenja istine u ljubavi prema don Bulešićevoj muci i križnoj slavi u službi Riječi, a nadasve je znamenovano ovo naše bdijenje ljubavlju Kristovom, izvorom mira u čovjeku mira koji pruža sigurnost ljubavi ne samo prema bližnjemu, nego i prema neprijatelju, božanskom ljubavlju Raspetoga za spasenje svega svijeta, u koju je sav svoj život s povjerenjem položio naš Blaženik, mučenik vjere za prava čovjeka vjernika i prava na dostojanstven život svoga, kristofobnom državnom ideologijom smrtno ugrožena naroda.

Zbog njegove mirotvorne gorljive vjernosti Kristovim načelima kao svojim vlastitim i privrženosti materinskomu jeziku, vjerničkomu katoličkom puku i domovini Hrvatskoj, don Miroslav, idealan svećenik i veoma poštovan i omiljen među svim ljudima dobre volje, biva ciljanom metom komunističkih nasilnika i zaklaše ga zavičajni koljači *in odium fidei* kao žrtveno janje, u nedjelju 24. kolovoza 1947., na dan sv. Bartola, nakon krizme, u župnomu dvoru u Lanišću. „Odsikli su mu glavu!“ - tim su riječima užasnuti Istrani odmah popratili kriminalne avangarde zločin. Dao je svoj život za slobodu (i s pravom je kardinal Amato rekao da je bl. Miroslav ne samo mučenik Crkve nego i narodni junak), da bi, prije četrdesetak dana u pulskoj Areni bio svećano beatificiran naš brat, u času dok u Hrvatskoj, njegovoj i mojoj domovini, traje nesmiljeni, zasad simbolični medijsko-politički i struktturni progon onih duhovno-religijskih i civilizacijskih vrijednosti za koje je znameniti Istranin položio svoj život.

Ubili su ga neprijatelji mira i duhovne Hrvatske, kao Božje stvorenje, umorili su ga s o v r a ž n i c i, kako to snažno i korjeno imenuje slovenski izričaj za neprijatelje, vražje saveznike, a baš se u toj duhovno-jezičnoj korjenitosti slovenstvo i hrvatstvo sudbonosno i bratski susreću u dubinama vremena, onkraj vražjih i suvražjih političkih igara bez granica. No, dok se Slovenci nisu dali iskorijeniti, naprotiv, snažno su se i stvarački ukorjenjivali, dotle je Hrvatima bio nametnut, sredinom 19. st. tzv. „Bečki dogovor“, a sredinom 20. st. tzv. „Novosadski sporazum“, bolje rečeno rankovićevski, odnosno vukopartijski, koji su trebali dovesti do iskorjenjivanja Hrvata iz vlastitoga jezika hrvatskoga, do nestanka hrvatskoga tisućljetnoga jezika kao hrvatskoga, jedinstvenoga i jednoga u svomu ča-kaj-što tronarječju, u nametnutom „srpskohrvatskomu“ i do prekida žive i suverene hrvatsko-slovenske duhovno-jezične suradnje i razmjene.

Ubili su našega Blaženika u strašnomu, diktatom šutnje i svezaborava prekrivenomu, razdoblju genocida, kulturocida i memoricida nad Hrvatima i Hrvatskom, u vrijeme krvave strahovlade boljevičkoga komunizma; pao je don Miroslav kao jedan od (prema don Anti Bakoviću) 664 planski i osvetnički ubijena hrvatska svećenika, redovnika, redovnice, klerika (i u Sloveniji je bio velik broj tih nevinih žrtava među svećenicima i redovnicima i redovnicama, čini mi se preko 200), i to sotonsko „izdovoljavanje“ osvajača naleglih na jezik hrvatski i „dušu latinsku“ nastavilo se cijelo vrijeme njihove polustoljetne strahovlade, kao primjerice god. 1960. kada su vlasti preotele srce mučenički preminuloga nadbiskupa zagrebačkoga i kardinala bl. Alojzija Viktora Stepinca i spalile ga u policijskoj spalionici u Zagrebu. U takovomu kontekstu ne može se ne sagledati politički huškački govor Stipe Šuvare protiv jezika hrvatskoga, u Vukovaru, u travnju 1987., niti onu srpskočiriličnu ploču, koju su jugoslavenske vlasti podigle u tomu hrvatskomu gradu godine 1964., dakle, u vrijeme usustavljenoga udara na kralježnicu hrvatskoga književnoga jezika, uzdižući srpskoga jezikoslovca Vuka Stefanovića Karadžića, koji je „u ratu za srpski jezik i književnost, u Vukovaru imao najbolje pristalice i najtvrdi bedem(!)“, i onaj zloduh barbarogenija, o kojemu je blistavo kritički progovorio književnik Petar Šegedin.

Istina će nas osloboediti, a u svjetlu istine do nas dopiru laži, koje *sovražnici*, samozvani antifašisti, zapravo komfašističkoga pravca šire u Hrvatskoj danas o bl. Miroslavu Bulešiću, svećeniku, mladiću i intelektualcu koji je služio svomu narodu i Crkvi, klevetnički ga nazivajući, čak i u nekim njihovim službenim priopćenjima, „provokatorom“ i „nenarodnim svećenikom“, a kultom propale tiranije opsjednuti nalaze opravdanja za čudovišni koljački čin u Istri i brane jednu zločinačku diktaturu. Antifašizam je ljubav, a oni šire mržnju, antifašizam je sloboda i istina, a oni zagovaraju podložništvo i laž, antifašizam je demokracija i kršćanska solidarnost, a oni promiču zloduh totalitarizma i ideološku isključivost.

Blaženi je don Miroslav Bulešić mladomisnički poželio neka dođe kraljevstvo Gospodnje i neka bude volja Njegova, i u punini je svoga mira i subivstvujuće slave nebeske otklonio ponudu talijanske vlasti da istakne njihovu zastavu, rekavši da je njega rodila hrvatska mati. I doista nema veće ljubavi od one da tko položi svoj život za prijatelje, kao što je položio život svoj prijatelj sviju nas bl. Miroslav. „Biti prvodošli“ (Etre le premier venu), tako je definirao ljubav veliki francuski pjesnik, partizan i istinski antifašist, dakle slobodar i prijatelj (a ne SOVRAŽNIK!) R. Char. Budući da smo u deželi prvodošli ovim našim hommageom crkvenom blaženiku i hrvatskoistarskomu mučeniku, rodoljubu i narodnomu junaku, nekoć učeniku u koparskomu sjemeništu, vjerujem da prinosimo naše svjedočenje istine u ljubavi kao dar na oltar one sveopće životvorne ljubavi koja otvara – za istinu, dobro i mir – srca ljudi, naroda i država.

(*Iz besjede koju je hrvatski književnik Mile Pešorda uvodno izgovorio na večeri posvećenoj bl. Miroslavu Bulešiću, istarskomu duhovniku i mučeniku, „*novemu blaženemu hrvaškoga naroda in vesoljne Cerkev*“, koja je održana u srijedu 13. studenoga 2013. u 19 sati u Kopru, u Franjevačkomu samostanu, i na kojoj je slovenskomu gledateljstvu prvi put prikazan, u prijevodu Ines Cergol, hrvatski dokumentarni film o bl. Bulešiću, nastao g. 1992., redatelja J. Ružića i S. Radetić. Na veoma posjećenoj tribini, koju je vodila književnica i profesorica Ines Cergol, još su sudjelovali Josip Ružić, Emil Zonta, Stanko Novak, Darij Gregorić, Danijel Cek i Vladimir Žmak.)

HRVATSKI ISTARSKI PREPORODITELJI:

Mate Bastian

DR. SC. MAJA POLIĆ

HAZU Zavod za povijesne i društvene znanosti Rijeka

Mate Bastian (Matko Baštjan, Mate Baštjan, a djela je znao objavljivati pod pseudonimom Omišlanin), rođen je 5. rujna 1828. u zaseoku Jugi, danas Baštjani na Kastavštini. Brat je blizanac Ivana Bastiana, čije je djelovanje manje poznato. Zanimljivo je da su braća čitav život provela zajedno, kako u radu, tako i u svakidašnjem životu. Njihov prosvjetiteljski, kulturni, umjetnički i politički rad također je u tijesnoj vezi i stalnom međusobnom pomaganju i poticanju. Potječe iz obitelji sitnih zemljoposjednika koja vuče podrijetlo iz Kranjske. Pučku je školu pohađao u Svetome Mateju (današnja Općina Viškovo, tada dio Kastavštine). Niže gimnazijalno obrazovanje i dva razreda više gimnazije pohađao je od 1841. do 1846. u Rijeci, nastavivši ga 1846. i dovršivši revolucionarne 1848. u Zagrebu. Ondje se po prvi put susreće s idejama ilirskoga pokreta, koje postaju dio njegova usmjerjenja i djelovanja. Velik utjecaj na njega ostavio je slavni preporoditelj Vjekoslav Babukić, koji mu je tijekom zagrebačkoga obrazovanja predavao hrvatski jezik.

Potom odlazi na studij bogoslovije, i to najprije u slovensku Goricu gdje se zadržao do 1851. godine, a potom na godinu dana u Trst. Po dovršetku studija 1852. dolazi na mjesto kapelana u Umag i u Crni Vrh u Istri, gdje se zadržao pune četiri godine. Potom 1856. odlazi u Trst, gdje je živio i djelovao do kraja života. Ondje je bio vjeroučitelj u više škola – u školama sestara milosrdnica, u talijanskoj gimnaziji te od 1875. u pomorskoj školi. Mate Bastian bio je vrlo istaknuta pojava društvenoga života Istre u drugoj polovici XIX. stoljeća, jedan od vođa te organizatora hrvatskoga narodnog preporoda, stoga mu je historiografija koja prati preporodno razdoblje u Istri posvetila nezaobilaznu pozornost. U političkome i narodnosnome smislu bio je

je -
d a n
od studio-
prve generacije i star-
hrvatskih narodnih preporoditelja. Tako je
uz biskupa Jurja Dobrili i Dinka Vitezića
nositelj hrvatskoga političkog pokreta Istre i Kvarnerskih otoka 70-ih godina XIX.
stoljeća. Još je 1869. u jednome pismu – u
kojemu predlaže izdavanje lista pod imenom *Hrvatska straža* – nudio kako bi
«(...) imao taj list biti napomieš književni i prostopučki u istarskom narječju», odnosno da bi dio priloga trebao biti tiskan na čakavštini. Sudjelujući u osnivanju prvega preporodnog lista Istre i Kvarnerskih otoka – *Naše slogue*, kojemu je bio jedan od urednika, djelomično je i ostvario tu svoju ideju. Pojava toga lista najznačajnija je prekretnica u razvoju preporoda, središte okupljanja vodećih snaga narodnoga pokreta i političkoga organiziranja, snažno sredstvo borbe za opstanak hrvatskoga nacionalnog elementa u Istri, izvrgnutoga političkome, gospodarskom, kulturnom i denacionalizatorskom pritisku od strane vrlo uske, ali moćne vladajuće talijansko-

talijanske grupacije. *Naše slogue* nije bila samo političko glasilo nego je istodobno – kao jedini hrvatski list u pokrajini – imala i funkciju književnoga časopisa, otvorivši svoje stranice cijeloj grupaciji hrvatskih literarnih stvaraoca, osobito u razdoblju do 1900. godine. Tako je taj list u prvoj desetljeću svojega postojanja na izvanredno učinkovit način odigrao svoju snažnu društvenu funkciju, i to vođen rukom upravo Mata Bastiana. Za razliku od dijela povjesničara koji pokretanje tršćanske *Naše slogue* vezuju ponajprije uz ime biskupa Dobrili, prof. dr. sc. Mirojana Strčić u svojim je radovima isticala da je u tome poduhvatu jednak značajan i Mate Bastian. U *Našoj slozi* 70-ih je godina objavio niz članaka političkoga, kulturnog i društvenoga karaktera, zatim napisa dijaloskoga karaktera, šaljivih tekstova te pjesama. Ondje su braća Bastian spojila svoje stvaralačke interese. Tako je Mate pisao popularne tekstove satiričnoga i šaljivo-poučnoga karaktera u kojima su junaci bili Franina i Jurina, dva zamišljena istarska seljaka, koja razgovaraju na kastavskoj čakavštini. Za njihovu likovnu ilustraciju pobrinuo se brat Ivan. Od ostalih tekstova spomenute tematike ističemo *Diple babinoga Marka* te razgovore Med Markom i Grgom.

Prvu svoju pjesmu, «*Liburnjanin s vrha Učke na povratku u domovinu*», tiskao je 1855. u Nevenu. U riječkome godištu toga lista 1858. objavio je pjesmu «*Slavulj ptica u tuđu jatu (kao basna)*». Vjekoslav Spinčić spominje i suradnju M. Bastiana u *Pozoru* i *Obzoru*. Svi napisи toga tipa moralni su biti pitki, jednostavnii i razumljivi narodu. M. Bastian i u njima se opredijelio za svoju povijesnu i humanističku uzvišenu misiju nacionalnoga borca. To je osobito vidljivo iz njegova poetskoga ostvarenja «*Mojim pjesmam*» objavljenome u *Našoj slozi* (XV, 20, Trst, 15. V. 1884.):

«Akte, moje akte
Pjesme bezimene,

*U narod mi dragi
Same i bez mene.
Žarko mi je srce
Plamtilo pod vami,
Ćutljivi će ljudi
Osjetiti i sami.
Akte dakle, akte
Pjesme bezimene,
Razpaljujte Istru
Same i bez mene!».*

Bastianovo pjesničko djelo – doduše samo parcijalno – može se rekonstruirati na osnovu dviju studija što ih je o njemu objavio Marin Sabić u *Viencu* 1889. i 1895. godine. U rukopisu je ostala Bastianova nedovršena drama *Zadnji kastavski kapetan*, zatim dva nedovršena epa, religiozno intonirani *Trsat* (odlomci objavljeni u *Našoj slozi* 1884. pod naslovom *Nebesa*) i komični *Zidanje lovranske lože te nacrt alegorijsko-povijesne drame Slavija* i prijevodi s češkoga, poljskog i talijanskog jezika. Nekoliko njegovih pjesama prevedeno je na talijanski jezik. Bastianova pisma Franji Račkome čuvaju se u Arhivu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu.

Zahvaljujući svakako i njegovu utjecaju, bez sukoba i političkih suprotstavljanja koji bi oslobili preporodni pokret, vodstvo političkoga pokreta Hrvata Istre i Kvarnerskih otoka relativno je bezbolno prešlo iz ruku preporodne Dobriline i Bastianove južnoslavenski i narodnjački orientirane generacije u ruke borbenijih, pravaški usmjerenijih dr. Matka Laginje, te svećenika Matka Mandića i Vjekoslava Spinčića. Nakon Dobriline smrti 1882. Bastian je, uz dr. Dinku Vitezića, ostao i dalje najistaknutija figura Dobrilina kruge, a upravo Bastianove pjesme koje su objavljene pred kraj njegova života pokazuju usmjeravanje prema potrebama radikalnije i zaoštrenije političke borbe s talijansko-talijanskim snagama, što znači da se približavao stajalištima mladoga političkog naraštaja. Mate Bastian premirnuo je 25. studenoga 1885. U Trstu te je sahranjen na groblju sv. Ane u Trstu. Prilikom stogodišnjice rođenja braće Bastian priređena je 1930. u njihovoj rodnoj kući velika svečanost. Na kući je tada postavljena spomen-ploča, rad Milana Brozovića. Ploču je na inicijativu Matice hrvatske – ogranka Viškovo, 2009. obnovila Općina Viškovo. Iako je književno stvaralaštvo M. Bastiana ostalo po strani u odnosu na preporodno političko djelovanje, njegov cjelokupan angažman – bez sumnje – ostavio je snažan trag u istarskome preporodnom pokretu.

Ispovijed - priprema za Božić

Grijehe svoje oplačimo, dušu lijepo očistimo: srca gore, evo zore!" Tako glasi redak jedne adventske pjesme koja se u mnogim našim crkvama pjeva tijekom ovih četiriju nedjelja prije Božića ili radnim danima ranom zorom na misama zornicama. Bogu je sigurno zanimljivo slušati nas kako još promukli od spavanja pjevamo o našim dobrim namjeraima. Koliko je iskrenosti u nama dok ovo pjevujemo, samo On zna.

Što zapravo znači očistiti dušu, pripremiti se za Božji dolazak? Što je prorok Ivan mislio dok je vikao u pustinji: *Pripravite put Gospodinu, poravnite mu staze!* Teško je zamisliti kako mu je po povratku iz pustinje na pameti bilo kako je dobra priprava za Božji dolazak ukrašavanje kuća i okućnica, kupovina poklona, kićenje jelke, priprema blagdanskog stola s obveznom puricom i finim božićnim kolačima. On je blagovao skakavce i divlji med, i to usput. Pozivao je na nešto puno važnije, na neprolaznu vrijednost, na promjenu života, promjenu srca. U Isusovo ime. Zapravo, Isus poziva. On čovjeku dolazi ususret, ali ne čini to silom. Čeka nas da se odlučimo krenuti k njemu. Iskrena i otvorena srca.

Hoćemo li to učiniti ovog došašća? Hoćemo li sebe, svoju dušu pripremiti na Božji dolazak? Oplakati svoje grijehu? Uistinu početi nov život s Bogom koji dolazi? Iskreno se pokajati sa željom da ne griješimo više? Čvrsto odlučiti popraviti se i ne griješiti, u skladu s onim što ćemo obećati pred svećenikom?

Svatko je od nas grješan. I papa Franjo je nedavno posvjedočio kako se ispovijeda svakih 15 dana, kako je svatko potreban pomirenja s Bogom i čovjekom i kako se „nikada ne smijemo umoriti tražiti oprost“.

Pristupiti sakramentu pomirenja znači prvo kajati se. Žaliti zbog počinjenja grijeha, što je „bol duše i osuda počinjenog grijeha s odlukom više ne griješiti“ kako donosi Katekizam Katoličke Crkve. Kad ono proizlazi iz ljubavi prema Bogu, naziva se „savršenim kajanjem“, a kad nastaje kao posljedica promatranja odvratnosti grijeha ili iz straha od kazne i vječne osude, naziva se „nesavršenim kajanjem“. Za ovaj prvi, bitni element sakramenta potrebno je ispitati savjest, preispitati svoje misli, riječi i djela. Jesu li oni u skladu s Božjim porukama, smjernicama, zapovijedima? Jesmo li propustili učiniti dobro koje smo mogli? Žalimo li uistinu za sve ono što smo krivo

rekli, učinili, propustili učiniti? Kajemo li se savršeno ili nesavršeno?

Hoćemo li pristupiti ispovijedi, priznati svoje grijehu pred svećenikom, ili ćemo se, da nam ne bude neugodno, ispovijediti izravno Bogu? Isus je bio vrlo jasan kad je Šimunu Petru svećano izjavio: „Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskoga, pa što god svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima, a što god odrješi na zemlji, bit će odrješeno na nebesima.“ (Mt 16,19). To nam je zasigurno najteži dio sakramenta. Tim se priznanjem oslobaćamo, zauzimamo pravilan stav prema prošlosti, preuzimamo odgovornost i započinjemo proces oslobađanja. Često smo u napasti prešutjeti grijeh, međutim, tada se otvara još dublja rana. D. Bonhoeffer je rekao: „Grijeh bi htio ostati nepoznat, on se stidi svjetla. U tami neizgovorenosti on truje sve čovjekovo biće.“ Potrebna je iskrena ispovijed grijeha Bogu pred svećenikom koliko god to bilo neugodno i teško izgovoriti. Vrhunac je sakramenta odrješenje, oproštenje kad nam sâm Bog preko svećenika opršta grijehu. Tada se događa oslobođenje od svega onoga što nam prijeći ljepotu i puninu života s Bogom. Tada nam Bog daje mogućnost da ovako slobodni od sputanosti ponovno usmjerimo svoj život prema Njemu. Slijedi nam zadovoljština ili pokora koja je također bitan element sakramenta. Često je to molitva, djelo milosrđa, nadoknada štete, žrtve, i naročito strpljivo prihvatanje i nošenje križa života. Ovim smo sakramentom pozvani obnavljati vezu s Bogom, ali i međuljudskih odnosa. Daje nam zadatak da se pomirimo s ljudima, ali i da praštamo, upravo onako kako često molimo u Očenašu: *otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim.* Želi u nama izazvati ljubav kako bi se ona širila dalje.

Božić je blagdan radosti. Nemojmo si uskratiti radost zbog toga što ćemo neoslobodeni od tereta grijeha pristupiti Božiću, nemojmo si dopustiti da nas grijeh odvaja od Boga i od naših bližnjih. Poželimo najprije sebi istinsku radost Božića, očistimo svoje srce, pripremimo svoje „jasle“ kako bi u njih moglo leći Dijete, Bog, nastaniti se tamo i živjeti trajno. Bog neće tamo gdje mu ne damo. Priprevimo mu mjesto, odgovorimo na njegovu ljubav i neka nam svima bude uistinu radostan i sretan Božić! (L.R.)

Mučenici i sveci s područja Istre u doba antike

✉ STANKO JOSIP ŠKUNCA

Sveti Nicefor u Pićnu i Umagu

U Pićnu se čuva tijelo sv. Nicefora mučenika, koga poistovjećuju s antiohijskim mučenikom iz III. stoljeća i slavi se 28. svibnja. U Rimski martirologij uvrstio ga je tek kardinal Baronio u XVI. st. s nadnevkom 9. veljače. Njegovo je tijelo moglo biti doneseno u Pićan dolaskom bizantske vlasti u Istru. Nicefor je mučen u Antiohiji u vrijeme cara Valeriana. Prema starom grčkom zapisu Nicefor je imao prijatelja Sapricia, svećenika, koji se s njim na mrtvo posvadio. Kad je uhvaćen kao kršćanin, Nicefor ga je skrušeno molio da se pomire, što on nije htio. Odbacivši tako Božju milost, popusti u vjeri i prihvati da žrtvuje idolima da se tako spasi. Na to se Nicefor deklarira kršćaninom zbog čega bi mučen te mu je odsječena glava.

Ima i drugi Nicefor, koji je bio pićanski biskup, ali je umro u Umagu gdje se čuva njegovo tijelo, dok se u Pićnu slavi 30. prosinca. Priča o ovom svetcu veoma je maštovita i nevjerojatna. Priču kao vjerojatnu donosi nam kanonik Petar Stanković u svojoj Biografiji degli uomini distinti dell' Istria, izdanoj 1828. Nicefor bi bio biskup Pićna, koga na temelju neke grafije u dvorištu biskupova dvora stavlja oko 1324. god. S njim su živjele dvije nećakinje koje su ga, kad je već ostario, svojim tjelesima grijale i u krevetu. To je Pićance sablažnjavalo pa ga optuže patrijarhu u Akvileji, koji ga pozva na opravdanje. On se zaista na svome mulcu uputi u Akvileju zajedno sa svojim nećakinjama i đakonom Maksimilijanom. Bilo je ljeto i velika suša kad je prolazio pored Buzeata. Buzečani žarko zamole svetog biskupa da im od Boga izmoli vodu, što on s uspjehom učini. Klekne na zemlju, zavapi Bogu i na znak križa provre izvor koji se i danas zove Izvor sv. Nicefora. Tu je u njegovu čast sagrađena crkvica. Kad su putnici morali jednom prenoći, njihov se mulac udalji od prenoćišta u potrazi za hranom. Ujutro, ne našavši ga, Biskup

pošalje djevojke da ga traže. One ga jedva nađu, ali ubijenog i izmasakriranog, a u blizini ugledaju ogromnog medvjeda. Djevojke pobegnu i izvijeste starog Biskupa što se dogodilo. On im naredi da se vrati na mjesto događaja i da mu na uzdi doveđu medvjeda. Medo se dade zauzdati i djevojke ga dovedu starcu koji mu reče: «Divlja zvijeri, budući da si mi ubila životinju koja me nosila, sad je ti trebaš zamijeniti.» I medo se ponizno sagne i na leđa primi starog Biskupa koji tako stigne u Akvileju. Narod se strči vidjeti čudan prizor, biskupa koji jaši na medvjedu. Patrijarh ga uljedno primi i dade mu sobu u svojoj kuriji. Stari biskup, slabovidan, skine plašt mokar od znoja i objesi ga o zraku sunca, misleći da je štap. Kad su to vidjeli ukućani, obavijeste patrijarha koji na taj prizor ostade zadivljen i starcu iskaza posebnu čast. Više nije bilo mesta optužbama jer je čudo sve opovrglo. Nakon toga putnici se vraćaju kući drugim putom i stignu u Umag. Tu se stari Biskup i njegov đakon Maksimilijan razbole i predosjećajući skoru smrt, Nicefor izjavlja da želi biti pokopan u Umagu, da oprästa svojim klevetnicima, ali da za pokoru trebaju plesati po trnju, zbog čega Pićance zovu «trnoplesari.» Želi da njegova desnica kojom blagoslovila svoje Pićance bude prenesena u Pićan.

Prema nekim autorima ovdje se radi o jednoj osobi, bilo da je mučenik «postao» biskup ili da je biskup «postao» i mučenik. Priče o biskupu Niceforu bile bi uzete iz života sv. Geroncija, biskupa Cervije u Italiji, koji je na putu iz Rima god. 502. u Cagliju ubijen od raskolnika ili drumskih razbojnika. Njegove relikvije, prema najnovijim istraživanjima, prenesene su god. 963. u Magdeburg prigodom povratka iz Rima cara Otona I. Je li ih netko nadahnut ovim legendama prenio na sv. Nicefora iz Pićna? No, činjenica je da se moći sv. Nicefora čuvaju u Pićnu i u Umagu.

Blagoslovljena kapela Sv. Nikole Tavelića

Svoj doprinos za kapelu sv. Nikole Tavelića u Općini Ploče dali su i poduzetnici iz Istre

O blagdanu sv. Nikole Tavelića, 14. studenoga, u mjestu Peračko Blato, na području Općine Ploče, župe Plina - Stabline blagoslovljena je novoizgrađena kapelica posvećena sv. Nikoli Taveliću. Kapela je izgrađena u izuzetno kratkom roku, gradnja je započela 4. studenoga. Podignuta je na mjestu nekadašnje grobljanske kapеле. Ideju o kapeli pokrenula je Danijela Jurjan Brajković, koja je zajedno sa svojom obitelji željela izgradnju zavjetne kapele sv. Nikoli Taveliću, a na njezin poticaj u inicijativu se uključio velik broj mještana Peračkog Blata. Svoj doprinos, različitim donacijama, dali su i ljudi iz Pule gdje živi obitelj Jurjan Brajković. Kapela je blagoslovio nekadašnji dugogodišnji župnik te župe Mario Jurišić, a tijekom prve mise održane u novoj kapelici koncelebrirao je i sadašnji župnik fra Pavla Norac Kevo. Fra Mario je istaknuo primjer i uzor života i djela sv. Nikole za današnje životne okolnosti. Propovjednik se osvrnuo na činjenicu da hrvatski narod ima 3 sveca, 9 blaženika te više slugu Božjih, napose istaknulji nedavno beatificirane: kardinala Stepinca, Drinske mučenice te svećenika Miroslava Bulešića. Na kraju mise blagoslovljena je slika sv. Nikole Tavelića, kao i postaje križnog puta koje je napravila Ana Brajković, uz pjesmu sv. Nikoli, također autorice Ane Brajković, koju je izvela Frama. Pjevanje je tijekom mise predvodio župni zbor pod ravnateljem s. Helene. Po završetku je misnog slavlja molitvom zazvan blagoslov na sve koji su sudjelovali u realizaciji projekta izgradnje. Svečanosti blagoslova nazočili su predstavnici civilnih vlasti, načelnik Općine Krešimir Vejić, dožupnica Dubrovačko-neretvanske županije Marija Vučković i predstavnici braniteljskih udruženja. Prema riječima idejne začetnice projekta oko 80 % troškova rada podmireno je donacijama. Projekt je ostvaren uz suglasnost Grada Ploče, potporu Županije i Nadbiskupije te uz marljiv rad i doprinos stanovnika Peračkog Blata i drugih župljana. Izvođač je građevinskih radova bio Luka Jerković iz Metkovića, a drvene elemente interijera izradio je Amarildo Tomulić iz Istre. Mladi iz mjesta angažirali su se oko uređenja okoliša, a jedna vjernica iz Metkovića poklonila je za tu kapelu i sliku Presvetog Srca Isusova. (G.K.)

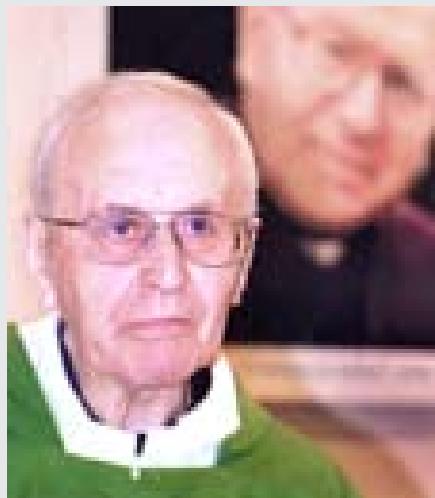

PATER BARNABA HEKIC, OFM (1924. - 2013.)

Dana 23. studenog 2013., u jutarnjim satima, iznenada je u Gospodinu preminuo otac Barnaba Hekić, reda Male braće Venecijanske provincije svetog Antuna. Josip Hekić, krsnim imenom, rođen je u Svetom Petru u Šumi 8. veljače 1924., u vrijeme koje nije bilo previše sretno za hrvatski puk u Istri. U dobi od svega 12 godina preselio se u talijanski ambijent Venecijanske provincije, gdje se, uporan i radišan, kakav je bio, u kratko vrijeme tako duboko ukorijenio da se u potpuno-sti poistovjetio s mjesnom franjevačkom zajednicom, koja je vrlo brzo uočila intelektualne sposobnosti hrvatskog mladića te ga je stoga poslala u Rim (1945.) na studij teologije pri sveučilištu „Antonianum“. U Vječnom je Gradu zaređen za svećenika (u Svetom Ivanu Lateranskom, 2. travnja 1949.). U Rimu je susreo profesora fra Karla Balića, već tada slavnog profesora, docenta i rektora Franjevačkog sveučilišta. Bio je to za obojicu providnosni susret koji je oca Barnabu učinio Balićevim pouzdanim suradnikom i cijenjenim članom (od 1951.) Skotističke komisije (*Commissio omnibus operibus Ioannis Duns Scoti critice edendis*) koju je (1938.) oživio dalmatinski franjevac Balić pri međunarodnom kolegiju „S. Antonio“.

Sada je ovaj izvrsni sin svetog Franje dovršio svoje životno putovanje, za one koji su ga poznavali nenadano, dok je organizirao jedan posjet u svoje rodno mjesto. Otišao je tiho, nakon što je uzeo uobičajeni zajutrak u samostanskoj blagovaonici, kažu djelatnici provincijske zdravstvene ustanove u Saccolongu (Padova), gdje se ovaj veliki teolog - skotist, možda najveći među redovnicima Male braće u drugoj polovici prošlog stoljeća (poslije dalmatinskog gorostasa, Balića), povukao od mjeseca ožujka 2012., pritisnut starošću

i bolešću, gdje je i njegov blagopokojni brat p. Danijel živio i djelovao. Pritisnut, kažem, ali ne ukroćen u svom karakteru (otporan kao stabla udarana vjetrom njegove hrvatske zemlje), tako da je njegov duh ostao aktivан, dapače živahan, praktički sve do posljednjeg trenutka. I doista, bez obzira na nepovoljne uvjete u kojima se našao u posljednjoj godini svog zemaljskog života, otac Barnaba je nastavio časno obnašati svoju počasnu titulu „Doživotnog predsjednika Skotističke komisije“ što mu ju je dao mons. José Rodrigues Carballo, tada generalni ministar Reda male braće koji je tri dana prije dolaska neumoljive Sestre Smrti osobno posjetio voljenog oca, što je našeg pokojnika silno obradovalo. Vjeran obvezni, marljiv, neumoran, otac je Barnaba nastavio djelotvorno raditi – čak i na svojoj postelji boli – na djelu svoje Komisije, to jest na pripremi posljednjeg sveštske teksta *Ordinatio* što ga je on sam pred godinu i pol dana započeo na stolovima Skotističkog instituta. Posljednji je njegov doprinos izdanju predgovor na latinskom jeziku XIV. sveska koji je ostao bitno njegov, bez obzira na činjenicu da ga je trebalo urednički preinačiti prije tiskanja. Pripremao je svezak koji nije uspio vidjeti smrtnim očima: umro je, naime, nekoliko sati prije nego je na njegovu adresu stigao iz Rima poštanskim paketom. No, Hekić se nije samo istaknuo u ovom golemom poslu. Njegov svestran duh osjećao je potrebu otvaranja ostalih polaznih točaka u djelovanju i realiziranju nacrta što ga je Stvoritelj ulio u njegovo srce. Otac Barnaba bio je prije svega *mali fratar*, ponizan i poslušan, i bio je istinski Kristov svećenik, što su mnoge osobe spoznale i cijenile: kao mlad kapelan religioznih ženskih ustanova i kao svećenik krajnjih rimskih periferija (Fiano Romano) pa do vrlo traženog duhovnog karizmatskog vodstva ne samo u Rimu, sve do svoje visoke starosti. Sprovodni obred održan je 26. studenoga u Saccolongu, u samostanskoj crkvi uz prisutstvo velikog broja njegove subraće, rodbine, svećenika, među kojima su bili prisutni ioci pavlini

sa svojim župljanima iz Sv. Petra u Šumi, članovi Skotističke komisije te predstavnici molitvenih zajednica iz Rima. Zahvalu ocu Barnabi uputili su i njegovi župljeni, kao i ini hodočasnici iz Porečke i Pulske biskupije na sprovodu u Saccolongu, iz koje izdvajamo:

...Imali ste vremena za svakog. Gospodin je po Vašem otvorenom srcu činio čudesa. Mnogi su po Vašoj molitvi doživjeli obraćenje - trajno obraćenje. Mnogi su po sakramentima koje ste dijelili bili izlječeni, mnogi su po Vašim propovijedima dotaknuti silinom Božje Riječi. Kolika je samo bila velika Vaša ljubav prema Nebeskoj Majci! Tako ste joj rado hodočastili u Međugorje, tako se rado zaustavlјali i molili pred Njezinim likom u našoj crkvi u Sv. Petru, a koji plače krvavim suzama. Otvoreni Duhu Svetom bili ste protočni za velika djela koja je Bog činio svome narodu. A sve je počelo na „Velikom brigu“ dok ste bili dječak. Vjerujemo da nas u nebeskom zajedništvu sa svojim ljubljenim bratom p. Danijelom sada gledate, blagoslivljate i zagovarate kod Isusa kojeg ste nam nosili i Njegove majke koju gledate licem u lice. Ponosni smo što su iz našeg malog sela, iz obitelji Hekić, rođena dva svećenika za nebo! S ljubavlju i odanošću, Vaši Supetarci! (Fra Josip Percan OFM i Karmela Lazaric)

Dan sjećanja na Vukovar

LABIN DONJI U spomen na žrtve Vukovara u predvorju crkve Majke Božje Fatimske postavljena je spomen-ploča na kojoj piše: *Vaša je žrtva neizmjerna. Mi molimo za vas. Hrvatski branitelji Domovinskog rata - Labinštine.*

Foto: Gosti iz Loborike i Marčane odaju počast.

HIPOTIREOZA

 MARIZA BABAROVIĆ JURUŠIĆ,
DR. MED. SPEC. INTERNIST –
ENDOKRINOLOG

Štitnjača je žljezda s unutarnjim izlučivanjem, leptirastog oblika, smještena na prednjem donjem dijelu vrata. Ona proizvodi i luči hormone trijodtironin (T3) i tiroksin (T4) koji imaju važnu ulogu u regulaciji metabolizma: omogućavaju normalnu potrošnju kisika i stvaranje topline, sintezu bjelančevina, metabolizam lipida (potiču razgradnju kolesterola i smanjuju njegovu količinu u krvi), osiguravaju budnost, pamćenje i sposobnost učenja. Važnu ulogu imaju i u reprodukciji i održavanju normalne trudnoće.

Hipotireoza je stanje smanjenog stvaranja hormona štitnjače. Najčešći uzrok hipotireoze je kronična, autoimuna upala štitnjače - Hashimotov tiroiditis, pri čemu dolazi do postupnog propadanja stanica štitnjače s posljedičnim smanjivanjem lučenja hormona. Rjedi su uzroci hipotireoze operacije na štitnjači, zračenje vrata, primjena radioaktivnog joda, uimanje nekih lijekova (amiodaron, litij) te poremećaji hipofize ili hipotalamus.

Blaga hipotireoza nema tipičnu kliničku sliku. Tek izraženija hipotireoze ima klasične simptome:

- umor, malaksalost, pospanost, usporjenost
- nepodnošenje hladnoće
- bezvoljnost, promjene raspoloženja
- opstipacija, porast tjelesne težine, oticanje tijela (nogu, ruku, lica, kapaka)
- povišene razine kolesterola, slabokrvnost
- oslabljena srčana funkcija
- suha, ispucala kosa koja pojačano opada
- suha koža, smanjeno znojenje, krhki, ispucali nokti
- promuklost
- poremećaj menstruacijskog ciklusa, neplodnost
- u najtežem slučaju neliječene hipotireoze razvija se miksedemska koma
- kod djece neliječena hipotireoza dovodi do usporenog rasta i mentalne retardacije

Hipotireoza se dijagnosticira određivanjem nalaza hormona u krvi: T3, T4 i TSH. TSH je hormon koji luči hipofiza, a uloga mu je da potiče štitnjaču na lučenje T3 i T4. Povišen TSH je znak da je štitnjača oslabjela i da nije sposobna sama lučiti dovoljno hormona. Kod mlađih osoba, a pogotovo kod mlađih žena koje planiraju trudnoću, nalaz TSH treba održavati u granicama normale dok se kod starijih osoba može tolerirati i nešto povišen TSH ukoliko su nalazi T3 i T4 uredni.

Hipotireoza se liječi nadomjesnom terapijom, uzima se lijek levotiroksin, počinje se obično s malom dozom i postupno se povećava, uz praćenje nalaza hormona štitnjače. Vrlo je važno lijek uzimati natašte s običnom vodom i ostati natašte oko 30 min, u suprotnom se lijek veže uz hranu, piće, a pogotovo uz kavu i ne može se u potpunosti apsorbirati iz crijeva. Terapija je u pravilu doživotna. Doza lijeka ne ovisi samo o stupnju oštećenja štitnjače nego i o tjelesnoj težini te je od velike važnosti održavati primjerenu tjelesnu težinu pravilnom uravnoteženom ishranom sa što manje koncentriranih ugljikohidrata, uz dovoljno voća i povrća. Stres je važan faktor koji pridonosi razvoju i pogoršanju hipotireoze. Jedan od najboljih načina smanjivanja stresa jest redovita fizička aktivnost i druženje, idealne su šetnje po svježem zraku s dragim nam osobama.

PROSLAVA SV. MARTINA U DOLENJOJ VASI

Župa Dolenja Vas proslavila je svog zaštitnika Sv. Martina 17. 11. 2013. Slavlje je započelo svetom misom koju je predvodio fra Drago Marić, a zbor je pjevalo prigodne pjesme.

Fra Drago pokušao nam je u propovijedi približiti život sv. Martina i njegovu ljubav prema bližnjima.

Sveti je Martin rođen 316. godine u današnjoj Mađarskoj. Odraстао je u poganskoj obitelji, ali odlučio se krstiti i postati monah kod sv. Hilarija. Tu je bio jedan subrat koji nije volio sv. Martina, ali Martin nije htio reagirati jer je rekao da ako je Isus mogao podnositи Judu u svom društvu, tada može i on tog subrata. Trudio se biti dobar prema subratu koji ga nije volio te je tek nakon Martinove smrti shvatio koliko je Martin bio dobar. Fra Drago je istaknuo da danas uglavnom želimo biti bolji od drugih, ali sv. Martin se pitao kako biti svaki dan bolji prema drugima. Martin se brinuo za siromahe. Jednoga dana susreo je siromaha, rasjekao svoj plašt na pola i polovicu plašta dao siromahu. Te noći u snu je video kako Isusu daje polovicu plašta te je tako razumio Isusove riječi: „Što god učiniste jednome od ove najmanje braće, meni učiniste!“ To je i nama poticaj da u svakom čovjeku prepoznamo Isusa i činimo dobro bližnjima. Fra Drago nas je ohrabrio i potaknuo na pomaganje siromasima. Zamolio je da nas sv. Martin zagovara kod Boga.

Na kraju mise don Jure Purkić i fra Drago Marić blagoslovili su muzej iza oltara u kojem su izložene stare misnice i kaleži. Muzej je bio ideja našeg prijašnjeg župnika vlč. Vladimira Brzića, a ostvario se marljivim radom našeg župljanića Valtera Pulića, prilozima

župljana i Općine Lupoglav. Don Jure Purkić zahvalio je fra Dragi i svima koji su pomogli da se ovo slavlje ostvari. Podijelio je svima koji su sudjelovali u euharistiji sličice s likom sv. Martina i prigodnom molitvom. Nakon blagoslova započeo je ofer pri kojem smo ljubili moći sv. Martina i pjevali staru pjesmu „Zapjevajmo, zapjevajmo u čast sv. Martina. Pjevajmo danas njemu, zaštitniku naše župe. Molimo se njemu da se spasimo. O sveti Martine, vodi nas do rajske domovine.“ Nakon ofera svi su pozvani na druženje i domjenjak koji su pripremili župljani. Hvala Bogu što smo lijepo proslavili Sv. Martina. Po zagovoru sv. Martina, neka nam Bog umnoži vjeru.

Sveti Martine, moli za nas! (Jasmina Ladika)

Jože: Si ča, si, kumpare moj!?

Zvane: Je, ma ni, kumpare moj dragi. Smo, ma nismo...

Jože: Ča bulazniš!? Ti je to nika vrs parova razbrojs?

Zvane: Mi ne gre iz menti kako smo u fajbali vnisti referendum naroda, za fameju, za brak, prevega božićnjaka. Lipo i štabelo je počelo to Došašće.

Jože: A sve su stili učiniti, certi pulitičari i mediji, da ga ne bude... a pomalon i nas da ne bude.

Zvane: Ma njin se ni usirilo.

Jože: Zgleda da ta vlas bi stila gambijati sve vne dobre stare hrvacke tradicije i kroz stolića u koren dimboko usadene vridnosti koje su nas udržale da zduramo biti vno ča smo. A ti dobro znaš da smo prid već ud mijar lit imali, kako bi se stručno reklo, urejenu evropsku državu. Drugi, ki bi nan stili sada pamet soliti, nisu bili još ni prohodili...

Zvane: Trd smo mi vorih, mi krstijani, ko se složimo i gremo dekor do. Lako si ki more i zube slomiti na toj kori.

Jože: Nego ča, kumpare moj. Teško se zbudimo, ma kad se zbudimo i levamo, di nan je kraj.

Zvane: Ovi narod ima dušu; je doka za. I kad je mučan i kad ga gušu – bi složija rimu poeta – zna zvuči najboje.

Jože: Naša dična Istra je ta bot deboto jednako vrgla u obe bisagnice, vržmo reći vnako zdravo seljački – jena bisagnica ZA, druga bi-

sagnica PROTIV. Na nikih misti pritiže jena bisagnica, na drugin vna druga bisagnica.

Zvane: Na kraju kraja bisage su stešo na po prazne.

Jože: Inšuma, niki certi su pripametni i ta pamet njin je počela preveć pezati.

Zvane: Propiju, smo napridni da ti pamet stane.

Jože: Ponikoj računici, Istra je jopet za sve, samo ne za se.

Zvane: Na drugi kraj, niki bi reka, da smo kaj vno janje ki dvi matere cika, pak na kraju zvrne i prolije mliko za se pomuženo...

Jože: Grda cip! Deboto da je tako.

Zvane: Eko nam Božić prid vrti, rojenje Isukrstovo, i Silvestrovo tr Novo lito...

Jože: Rabi podvuči crt spod pasanega lita, dva mijara i trinajstega. Zbrati ča je bilo dobro i lipo, i pojni kurajno naprid.

Zvane: Dvih stvari se zajno dominisl gledajuć ča se je velikega inbatilo kroz to vrime; Crikva je dobila Franu, novega, nasmijanega papu, ki uliva kuraj i rados u srce svaken dobrohotnen čoviku. A naš hrvacki narod, naša Istra, diči se novin zagovornikon na nebu, blaženin Miron!

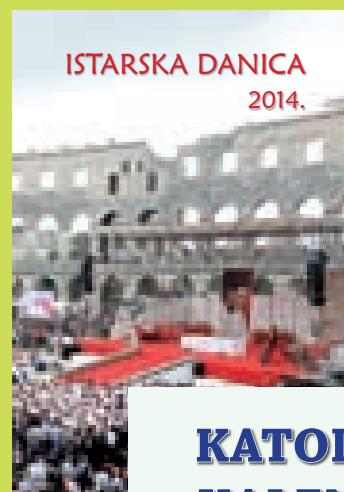
Jože: U ten duhu, kumpare, tebi i tvojoj fameji, želin sričan Božić i blagoslovjeno Novo lito ča dohaža!

Zvane: I tebi i tvojima, kumpare, na svejenu viju. I k litu!

Jože: Bože daj!

Jeste li nabavili novu Danicu i katolički kalendar?

Izdavačka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o., Pazin, narudžbe tel. 052/624 342

Prodavaonice:

PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/621 082

PULA, Danteov trg 1, tel. 052/216 498

POREČ, Eufrazijeva 22, tel. 052/451 784

NOVO NOVO NOVO.... NOVA KNJIŽARA U POREČU

Eufrazijeva 22, 52440
Poreč, Tel: 052 451 784

Posjetite nas!

Izдавачka kuća JOSIP TURČINOVIC d.o.o.,
Pazin, narudžbe tel. 052/ 624 342
Prodavaonice:
PAZIN, A. Kalca 2, tel. 052/ 621 082
PULA, Dantev trg 1, tel. 052/ 216 498

Iz ponude izdvajamo:

- prigodne čestitke
- krsne haljinice, šalove (za krštenje i krizmu odraslih)
- uspomene na sakramente (krštenje, prva pričest, krizma, vjenčanje)
- veliki izbor svijeća za razne prigode (parafinske, voštane i tekući vosak)
- kolar košulje, misno vino, ampulice, hostije
- križevi, krunice, kipovi, uokvirene slike, svijećnjaci, tamjan i tamjanice
- veliki izbor knjiga vjerskih izdavača
- (molitvenici, katekizmi, priručnici, životopisi svetaca, slikovnice,...)
- božićni assortiman (jaslice, figurice za jaslice,...)
- DVD vjerska tematika za djecu i obitelj

*Sretan Božić i novu 2014. godinu
svojim kupcima i svim građanima
želi osoblje prodaje goriva*

Pozivni centar za narudžbe najkvalitetnijeg lož ulja i
dizelskoga goriva u Hrvatskoj.

Besplatni pozivi na:

0800 11 33
gorivo@etradex.hr